

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljen na dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 15
v inozemstvu 35
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:

Enostolna petlinjska vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, polna linija
po Din. 3.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izba vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po praz-
nika ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 322.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 8. — Račun poštne hran.
Ljubljana št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase.
Zagreb 39.011, Sarajev 7593, Praha in Dunaj 24.797

A. B.:

Nova vlada v Nemčiji.

Monakovo, 22. nov.

Kakor znano je bil kabinet gospoda Wirtha podal demisijo. Vzroki tega koraka so se morali zdeti vsakomur nerazumljivi, kdor dobro ne pozna vseh notranjih in zunanjepolitičnih težav Nemčije. Saj se je Wirthova vlada naslanjala na zadostno večino nemškega naroda, ki je obstojala v glavnem v delavni skupnosti med zmernimi socialnimi demokrati in centrom z lojalnim sodelovanjem zmernih meščanskih elementov. Kako je torej nastala potreba to parlamentarno vlado zamenjati z novo?

Dobro informirani listi centra, katerim je bivši državni kancler pripadal, namigujejo že delj časa, da je iskati vzroka predvsem v mednarodnem političnem položaju. Dr. Wirth, ki ga zdaj ob odhodu vsa javnost priznava za enega na boljših kanclerjev, kar jih je Nemčija imela, si je bil postavil za nalogo, reparacijske zahteve velike antante točno izpolnjevati, da dokaže, da so neizpolnjlive, v sled česar je ravno njegovi takozvani »izpolnjevalni politiki« sledil strahovit padec marke. Grozeči gospodarski bankerot Nemčije, ki je neizogibna posledica tega, pa je veliko antanto zelo vznemirilo. Predvsem se je razburila Francija, ki soglasno trdi, da Nemci nalašč provocirajo bankerot, da bi zvalili stroške za vojno na svoje bivše sovražnike, da kljub padanju marke nemška veleindustrija bogati in da se je treba vendar enkrat lotiti energičnih mer, da se Nemčija priloži lojalni reparacijski politiki. Ker pa mnogi dvomijo, da bi celo kontrola nad nemškimi financami položaj bistveno izboljšala, se Francozi čimdalje bolj nagibajo k temu, da bi se Porenje od nemške države popolnoma odcepilo in pod to ali ono obliko priključilo Franciji, ki bi na ta način bila za svoje vojne stroške popolnoma plačana. Francoski nacionalistični krogi se vračajo k politiki Ludvika XIV in menijo, da bi se Porenje dalo lahko pridobiti za ta načrt, ki itak prebivalstvu nujne same velike ugodnosti.

Ta načrt sicer ni nov, ni pa dozdej imel nobenega izgleda, da se uresniči, ker se je Anglija energično upirala takemu povečanju francoskega ozemlja in vpliva v osrednji Evropi. Ta položaj pa se je takoj izpremenil, ko je Kemal-paša izprožil orientsko vprašanje. Zdaj se je namreč Franciji ponudila lepa prilika za trgovanje z Anglijo. Anglija naj privoli v francoski zamisel glede Porenja, zakar Francija Angležem odneha glede Orienta in privoli v tozadevne angleške načrte. Nemci so to stvar že precej časa zavohali in resnost položaja takoj razumeli. Prvo vlogo igrata ravno centrom, ki ma svoje najtrdnjše pozicije prav v Porenju.

Začelo se je govoriti o potrebi velike koalicije vseh strank od zmernih liberalnih meščanskih do socialne demokracije, ki bi torej obsegala zastopnike velike industrije, centrom kot stranko krščanskega gospodarsko-stanovskega solidarizma in zmerno socialno demokracijo, izključivši samo desničarje na eni in komuniste na drugi strani. Ta centromova misel pa se ni posrečila vsled strahopetnosti socialnih demokratov in njihovega strahu pred odgovornostjo, da se ne zameri o ekstremizmu in svojim od njih nahujskanim nezavednim volivcem, to tembolj, ker je v zadnjem času izvršila parlamentarna fužija med večinskimi in takozvanimi na komunistično levo nagnjenimi »neodvisnimi« socialisti. Treba pa je reči, da močna manjšina socialdemokratskega kluba s predsednikom republike Ebertom na čelu ne odobrava te taktike in se zavzema za veliko koalicijo vseh zmernih meščansko-socialističnih strank, ki je Nemčiji v njenem sedanjem malodane brezupnem položaju kravovo potrebna.

Za enkrat se velika koalicija ni posrečila. Zato je prišlo do tega, da je moral prevzeti vlado Cuno, ki si je izbral ministere iz izvenparlamentarnih strokovnjakov, ki pa so izraziti strankarji. Strankarska borba tega »poslovnega« ministrstva je izrazito industrialno meščanska, ker bodo

imeli v njem glavni vpliv člani nemške (nacionalne) ljudske stranke, vendar sedi v njej tudi en centrumaš in demokrat. Vendar pa se nobena parlamentarna stranka napram tej vladi ni v ničemer vezala, vsaj centrom ne, socialni demokrati pa očitno kažejo v opozicijo proti tej reakcionarni vladi. Resnica pa je, da ta vlada nikakor še ni reakcionarna, da bi pa ulegla pripravi reakciji pot, ako bo socialna demokracija vztrajala na svojem demagoškem stališču, kajti italijanski in angleški zgled kaže, da izgledi za desničarsko politiko v Evropi niso ravno slabi in da so tudi socialistične mase danes precej drugače raz-

položene nego so bile. Socialisti si s svojo slepo politiko — izvzemši Anglijo — sami kopljejo grob.

Centrum si je, kakor rečeno pridržal svobodne roke. On noče prevzemati polne odgovornosti za vlado, katera ni izšla iz parlamenta in koje politične smernice niso točno znane, noče pa tudi že vnaprej kljubovati in podirati dela, ki se lahko izkaže za dobro in potrebno. S tem je centrom zopet pokazal, da stoji na višini položaja in da bi bila za Nemčijo v njenem sedanem strašnem stanju največja nesreča ta, če bi ne imela tako izvrstno organiziranih in politično zrelih katoličanov.

Izprememba v političnem položaju.

PREOBRAZ PASIČEVE TAKTIKE. — PRIBIČEVIĆ V ZAGREBU.

Belgrad, 24. novembra. (Izv.) Tekom današnjega dneva je prišlo do zelo značilne izpremembe v političnem položaju. Danes dopoldne je bil v kabinetu ministrskega predsednika sestanek med Nikolo Pašićem, Lazo Markovićem in Ljubo Jovanovićem. Po izčrpnih razpravi o političnem položaju je poročal Pašić o svojih dosedanjih poskusih, da uvrsti sedanjo vlado in sedanji režim. Njegova pogajanja pa niso dosegla zaželenega pozitivnega rezultata. Poleg tega izgleda, da krona ne odobrava Pašić-Pribičevićeve politične taktike, ki gre za to, da prepreči dohod Hrvatskega bloka v Belgrad, ampak se govori, da je baš s te strani došel migljaj, da se naj ta taktika neha. Ta migljaj je zelo vplival na Pašića, in na današnjem svojem dopoldanskem sestanku so radikalni vodje sklenili, da ne bodo več ovirali prihoda Hrvatskega bloka v Belgrad. Proti prihodu Hrvatskega bloka v Belgrad deluje edino-le še Svetozar Pribičević. Radikalni so sklenili dalje, da se ne bodo izrekli za nobeno odločitev, ampak da bodo počakali na prihod Hrvatov. Radikalni računajo s tem, da se po pri-

hodu Hrvatskega bloka položaj kmalu razčisti, zlasti pa položaj v demokratskem klubu, kjer bo moral Davidović ali popolnoma kapitulirati pred Pribičevićem ali pa bo prišlo do razcepa. V enem in drugem slučaju bi imeli radikalni od tega samo korist. Med Pašićem in Pribičevićem torej ne vladajo več soglasje z ozirom na izhod iz sedanjega položaja in o tem dejstvu se je danes v parlamentarnih krogih jako mnogo govorilo.

Sedanji nejasni politični položaj je prisilil Pribičevića, da odpotuje v Zagreb, kjer bo poskušal po svojih prijateljskih razdirati politiko Hrvatskega bloka. Tudi svojim listom, ki jih plačuje iz dispozicijskega fonda, je dal nalogo, naj dan za dnem pišejo, kako v Hrvatskem bloku prevladuje mišljenje, da ni treba iti v Belgrad. V uspeh te Pribičevićeve akcije pa nihče ne veruje.

Belgrad, 24. novembra. (Izv.) Danes je odpotoval v Zagreb dr. Momčilo Ivanić, da se objektivno informira o današnjem političnem položaju v Zagrebu in svoje informacije sporoči Stojanu M. Protiću.

Vladno nesoglasje o carinah.

Belgrad, 24. novembra. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta. Na seji je poročal finančni minister dr. Kumanudi o novem zakonskem položaju o neposrednih davkih. Ker se niso mogli zediniti, so sklenili, naj poroča dr. Kumanudi o isti zadevi na skupni seji zastopnikov demokratskega in radikalnega kluba. — Nato so razpravljali o izvoznih carinah. Ker med dr. Žerjavom in min. Puceljem ni prišlo do sporazuma, so izvolili poseben odbor, ki naj reši to vprašanje. V odbor so izvoljeni: dr. Žerjav, Pucelj, dr. Kumanudi, Marković in Vukičević. Prva seja tega odbora je bila danes ob 4. popoldne.

Uradniški zakon.

Belgrad, 24. novembra. (Izvirno) Na današnji seji zakonodajnega odbora so razpravljali v členu 2. glede državljanstva uradnikov. Na dnevnem redu sta bila dva predloga: Prvi predlog, da se imenuje narodnost uradnikov »srbsko-hrvatsko-slovenska«, drugi pa so za kolektivni naziv »jugoslovenski«. Od opozicije je prvi govoril posl. Barić, ki je naglašal, da je jugoslovansko ime danes že tako globoko ukoreninjeno, da ni dvoma o njega končni zmagi. Govornik v sprejemu naziva »jugoslovanski« tudi ne vidi nobenega kršenja ustave. Predlog je bil končno z 19 proti 10 glasovom sprejet. — Nato so prešli na razpravo o točki 7. člena 4., ki določa, da uradnik ne sme pripadati protirežimski stranki. Jako lepo je orisal poslanec Gjo-nović nasprotje med tem vladnim predlogom in med osnovnimi državljanjskimi pravicami, zajamčenimi v ustavi. Tudi poslanec Barić (HK) je ostro nastopil proti vladnemu predlogu. Do rešitve teh točk danes še ni prišlo. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Za mostove preko Donave.

Belgrad, 24. novembra. (Izv.) Ministru za javna dela je dovoljen kredit 100 milijonov dinarjev za gradbo mostov preko Donave.

Češka strojedelna industrija v Jugoslaviji.

Praga, 24. nov. (Izv.) Češkoslovaška strojedelna industrija se vsled zadnjih izvoznih postav začena dvigati. Zlasti pride v prvi vrsti vpoštev izvoz v Jugoslavijo. Vendar se pa češki eksporterji pritožujejo zoper devizno politiko ministra Kumanudija.

URADNIŠKO VPRAŠANJE NA ČESKO-SLOVAŠKEM.

Praga, 24. nov. (Izv.) Po pravkar objavljenih podatkih izdržuje češkoslovaška država 352.356 uradnikov s 602.000 rodbinskimi člani, tako da država vzdržuje 1 milijon oseb, ki dobivajo skupno 8 milijard češkoslovaških kron oziroma 8000 kron vsaka. Vsak 20. državljan se vzdržuje na državne stroške.

ZADEVA STRAJKA NA PRAŠKI NEMSKI UNIVERZI.

Praga, 24. (Izv.) Senat nemške univerze je sklenil, da se imajo 27. t. m. začeti predavanja. Ako bi se neredi ponavljali, bo univerzo zaprl, vse izpite in promocije ustavil ter tudi ne bo izdajal spričeval.

VELIKA EKS KOMUNIKACIJA.

Rim, 24. (Izv.) Sveti oficij je z dne 8. tega meseca objavil dekret, s katerim se proglašajo velika ekskomunikacija nad duhovnikom Ksaverijem Dvořakom in Ludovikom Latašem, članoma predsedstva »Jednotec«.

VOJAŠKE OLAJŠAVE V ČESKI.

Praga, 24. (Izv.) Brambeni odsek parlamenta je sprejel zakon o vojaških olajšavah. Vsi nemški predlogi so bili odklonjeni. Vsled tega so nemški poslanci zapustili dvorano.

NADZORNIK NAD AVSTRIJO.

Dunaj, 24. nov. (Izv.) Generalni nadzornik nad avstrijskimi financami, rotterdamski župan, pride prihodnji teden na Dunaj, da se informira o svojem delokrogu. Za stalno pride na Dunaj sredi decembra.

Jugoslovansko - italijansko zbližanje.

Lausanne, 24. nov. (Izv.) Dopisnik »Stamper« poroča, da je po razgovorih med Mussolinijem in Ninčičem tesnejše zbližanje med Italijo in Jugoslavijo postalo dejstvo. Tudi ostalo časopisje poroča v istem smislu. Dr. Ninčič je zastopnikom tukajšnjih časopisov izjavil, da je zagotovljena čim skorajšnja izvršitev sanmargaritske pogodbe. Kmalu se sklene tudi trgovinska pogodba, glede katere so temeljne določbe že zgotovljene. Ninčič se je v namerah Mussolinija izjavil zelo povoljno in je odločno dementiral vest, da hoče Jugoslavija na konferenci načeti solunsko vprašanje, ki je dogovorno z Grčijo že povoljno rešeno.

Turške zahteve.

Lausanne, 24. novembra. (Izvirno) Turška delegacija je stavila v seji teritorialne komisije naslednje zahteve: 1. Meja od 1. 1913. 2. Železniška postaja Odrin naj pripade Turčiji. 3. Demilitarizira naj se cona ob Marici, pri čemur naj način demilitariziranja določi posebna komisija. 4. Gospodarski dohod k morju ob Marici za Bolgare. Način naj določi posebna komisija. 5. Ljudsko glasovanje v zapadni Traciji.

VOROVSKI—IZMET-PAŠA.

Lausanne, 24. nov. (Izv.) Izmet paša, turški delegat, je imel včeraj daljši razgovor z ruskim delegatom Vorovskim. Vorovski je zagotavljal Izmet-paši, da bo Rusija pri konferenci podpirala vse opravičene zahteve, ki se tičejo narodne suverenosti Turčije. Če pa bo Turčija šla za imperialističnimi cilji, bi morala Rusija proti temu nastopiti. Izmet-paša je izjavil nato, da Turčija ne dela absolutno nobene imperialistične politike.

PRED RUSKO-NEMSKO-TURSKO ZVEZO.

London, 24. nov. (Izv.) V adresni debati v zgornji zbornici je Grey (opozicija) izjavil, da je mednarodni položaj zlasti na Orientu poln nevarnosti. More se predvideti zveza med Turčijo, Rusijo in Nemčijo. Proti temu je treba ojačiti enotno fronto držav velike antante. Lord Salisbury je označil za prvo nalogo vlade, da podpira prizadevanja Curzona, da se nespo-razumljenja med zavezniki popolnoma odstranijo. Adresa se je nato sprejela.

ANGLEŠKO - FRANCOŠKI SPORAZUM.

London, 24. nov. (Izv.) Diplomatski krogi računajo resno s tem, da se 16. decembra v Bruslju sestane konferenca velikih sil v zadevi reparacij. Angleški zastopnik v reparacijski komisiji Brandbury je glasom »Chicago Tribune« dobil od svoje vlade nalog, da stališče Francije v zadevi vojnoodškodninskih zahtev od Nemčije do skrajne meje možnosti podpira.

POGAJANJA V CARIGRADU NA MRTVI TOČKI.

London, 24. novembra. (Izvirno) Iz Carigrada se poroča, da se pogajanja med zavezniki generali in Refet pašo glede varstva inozemskih državljanov popolnoma zadržala na mrtvi točki.

Francija in Amerika.

Pariz, 24. nov. (Izv.) »Chicago Tribune« poroča iz Washingtona, da se tam govori, da bo ameriška vlada v kratkem poslala francoski vladi vprašanje glede washingtonskega dogovora o omejitvi oboroževanja na morju. Visoke vladne osebe so z začudenjem sprejele na znanje izjavo Leygnesa, češ da je Francija washingtonski dogovor o omejitvi oboroževanja podpisala — s prihrankom.

Boston, 24. novembra. (Izvirno) Semkaj je dospel Clemenceau. Vse ceste so bile okrašene s francoskimi zastavami. Župan je izročil Clemenceau razkošno izdelano francosko zastavo in malega tigriz iz zlata. Guverner Massachusettsa je Clemenceau v daljšem govoru proslavil. Clemenceau je odgovoril, da Francija od Amerike ničesar ne zahteva, da pa v Evropi ni mogoče pravi sporazum brez Amerike.

London, 24. novembra. (Izvirno) V washingtonskem senatu je opozicionalec senator Borah Clemenceaua vehementno napadel. Branil ga je republikanec Sterling.

Prijatelji Nemčije v Ameriki.

Lausanne, 24. nov. (Izv.) Iz Washingtona poročajo listi, da je Clemenceaujev govor, češ da se Nemčija pripravlja na novo vojsko, povzročil vihar protestov med nekaterimi ameriški političnimi voditelji. Ti izjavljajo: Če Nemčija res pripravlja novo vojno, je Francija za to odgovorna. Senator Borah je izjavil, da noben živ človek na svetu ne nosi večje odgovornosti za bedo v Evropi kot ravno Clemenceau, ker je bolj ko vsakdo drugi odgovoren za ostre pogoje verzajškega miru. — Senator Hitchcock je izjavil, da je resnica, da se Nemčija, Turčija in Rusi a zblizujejo. Francija pa s svojo politiko to zblizanje podpira. Nemčija se vsled reparacijskih zahtev Francije nahaja na robu vstaje.

Pariz, 24. novembra. (Izvirno) Kakor poročajo listi, se je ameriški senator Hitchcock izrazil o Clemenceaujevi izjavi, da so njegovi predlogi nekoliko megleni. Zdi se, da so med Ameriko in Francijo nepremostljiva nasprotja, dokler Francija tako ostro nastopa proti Nemčiji. Senator ne goji sovraštva do Francije ter tudi ne prevelike ljubezni do Nemčije, toda kar je rekel, je izjavil v upanju in želji, da Francija pride nekega dne do tega, da spozna svojo zmoto ter začne nanram Nemčiji novo pot prijateljske politike. Glavna ovira sporazuma med Ameriko in Francijo na je ta, da Francija zahteva od Nemčije nemogoče stvari v zadevi reparacij.

Velikanske potrebščine nemškega budžeta.

Berlin, 24. nov. (Izv.) Državni proračun za leto 1923 izkazuje samo pri postavki: državne železnice 1 bilijon mark napram 100 milijonom markam leta 1922. To neizmerno povišanje izvira vsled tega, ker je Nemčija primorana premog kupovati v Angliji.

Vprašanje brezposelnih v Angliji.

London, 24. novembra. (Izvirno) V spodnji zbornici je Bonar Law na vprašanje Labour-Pary, zakaj da noče sprejeti deputacije brezposelnih, odgovoril, da je zmanjšanje brezposelnosti pričakovati izključno le od izboljšanja angleške trgovine. On deputacije ni sprejel, ker je njemu osebno nemogoče povedati, kaj bi mogla vlada v danem momentu storiti, da to vprašanje učinkovito reši. — Brezposelni razmišljujejo zdaj o sredstvih, kako priti do Bonar Lawa, da ga prisilijo h kakšni izjavi. Sklepi posvetovanja so tajni.

LLOYD GEORGE.

London, 24. novembra. (Izvirno) Lloyd George je bil izvoljen za leaderja nacionalno-liberalne stranke.

KRIŽ IN KRALJ ZOPET V SOLE!

Rim, 24. nov. (Izv.) Fašistovski državni tajnik za prosveto Lucchi je poslal vsem prefektom okrožnic, da se imajo križ in kraljeva podoba zopet namestiti po vseh šolah, kjer so jih svojčas sneli. Lucchi izjavlja, da vlada ne bo delj trpela brezstidnega žaljenja vere in simbola narodnega edinstva.

Čas.

Leto 1922/23. XVII. letnik. Zvezek 1. — Urejuje dr. Jos. Srebrnič.

»Sledu ni več vnanjega viharja; Al somev vojska pod vodjo ne mine in drugih roparjev v dnu globočine.« Ti Prešernovi verski mi lebde pred očmi te dni, ko prebiram ravnokar došli 1. zvezek »Casa«: utihnili je resda svetovna vojna, vojna s smodnikom in plinom, ali z večjo srditostjo se nadaljuje po vsem svetu vojna na raznih kulturnih poljih: filozofije, verstva, moralnega in fizičnega zdravja narodov itd. Iz ozkega obzorja naše vsakdanje politike, ki se neprestano menja in nam vzame toliko dragocenega časa, nas dvigajo »Casa« na hrib, na goro ter nam kaže, kakšni silovitih boji se bijejo v deželi duhov, najbistroumnejših duhov, boji, ki je vanje naš narod prav odločno zapleten; in gorje našemu narodu, če tu podleže! Najkrajše se pač izrazi ta strašni boj v sodobnem človeštvu: na eni strani surovi materializem v vseh oblikah in panogah, materializacija vse vzgoje, vsega javnega in zasebnega življenja, na drugi strani pa borba, da se ohranijo človeštvu tiste tri zvezde vodnice, ki so mu skozi tisočletja sijale in ga ohranjale: zavest, da je svet končen, duša neumrljiva in da biva osebni Bog.

Najbolj viden izraz surovega materializma v naši dobi je alkoholizem s svojimi gnusnimi spemljevalci. Med našim narodom je povzročil še neizmerno goro; letos pa se nam bliža kar katastrofa, če pomislimo, koliko žganja se je nakuhalo to jesen. Čaka nas fizično in duševno hiranje. V tem oziru je naravnost providencialen in naj ne bo glas vpitjočega v puščavi članek: Kulturni pomen alkoholnega vprašanja (dr. Fr. Kovarčič). Da bi se nam vsaj zdaj oči odprle! Vsa naša društva naj gredo v tem oziru na delo. V resnici: socialno vprašanje,

† SIDNEY SONNINO.

Rim, 24. nov. (Izv.) Tukaj je umrl bivši ministrski predsednik Italije Sidney Sonnino.

DAGURE V PRID DRŽAVE.

Rim, 24. nov. (Izv.) Razum drugih industrijskih panog so zdaj tudi mlinski delavci v Steliji ter poštni uradniki v Zadru in Ketaniji izjavili, da so pripravljeni vsak dan delati 1 ure delj v prid države.

NEEDINGST PROLETARIATA.

Newyork, 14. (Izv.) Leader ameriškega delavstva Gompeos je javil pripravljalnemu odboru za mednarodno strokovno konferenco v Haagu, da se je ne udeleži, ker se je dnevni red sestavil brez ameriške strokovne organizacije, ker je proti generalnemu štrajku za slučaj vojne, najsiho ofenzivna ali defenzivna in ker se tudi v nacionalnih vprašanjih noče brezpogojno vezati na sklepe mednarodne konference.

NOVA IRSKA VOJNA.

Pariz, 24. novembra. (Izv.) »Temp« poroča iz Londona. V Dublinu so republikanci napadli vojašnico ter otvorili nanjo silen infanterijski ogenj. O polnoči je v irskem glavnem mestu vladala velika panika.

POTRES NA MAZARSKEM.

Budimpešta, 24. (Izv.) V Požunu in vseh okoliških komitatih se je ob 5. uri zjutraj čutil potres, spremljan od podzemskega bobnenja.

Državni nameščenci

KAKO SO MAKSIMIRANJE »UBLAŽILI«.

Ko so se vrtni delegacije iz uradniškega kongresa v Belgradu, so nam prinesli radostno vest, da je maksimiranje ukinjeno. Kmalu nato pa so časopisi prinesli že manj veselo poročilo iz vodstva O. Zveze, v katerem je med drugim rečeno: 2. Maksimiranje redbinskih doklad za nižje drž. uslužbence se ukine.

Iz maksimiranja se izvzamejo osebne draginjske doklade, omeji pa se iznos redbinskih doklad na določeno število članov.

Ko smo brali to orakeljsko 2. točko, smo takoj videli, da pomeni »ublažjenje« veliko manj kot ukinjenje in da bo pravzaprav le maksimiranje v drugi izdaji. To našo domnevo je docela potrdil Bek, ki je na seji širšega odbora O. Z. pojasnil, da je kumandni obljubil maksimiranje ublažiti za polovico, reci, beri in piši: polovico otroka, torej za borih 300 kronic na družino. Predsedniku Lileku pa tako Bekšovo razodetje ni bilo po volji, uvidel je njegovo napako, pa mu je segel v besedo in zvišal družinske doklade še za 1 otroka. No, smo si mislili, nekaj bo pa le, vsaj za ovrirke na nezabeljene žgance. »Slava Tebi in čast, o groza, ki tako skrbiš za nas najbednejše med bednimi.«

Ko pa danes zjutraj mesto zajtrka požiram »Jutrove« novice in ko zadenem pri tem na tisto volivno bombo, ki siplje s papirnatimi milijoni okrog, da je strah in groza in iščem med tistimi darovi, ki nam jih za 3. december obeta Jutrovski Miklavž, ne najdem nikjer niti ene besedice o »ublažitvi« maksimiranju. Vse je bilo v tistem bombastičnem poročilu, kar si poželi izmučeno uradniško srce: Zvišane draginjske doklade začeniš s 1. decembrom, nabavni prispevek, 13. mesec in še Žerjavova posebna skrb za nižje uslužbence po

vrhu — le o »ublažitvi« ne duha, ne sluha. Pa sem jo le pogruntal: veste kdo je kriv, da je ta blažena besedica izostala? nihče drug kot tiskarski škrat, kajti kjer je že toliko praznih obljub, bi bilo tudi še za eno prostora.

Sedaj pa še eno vprašanje na naslov g. Benedičića, ki ima poleg ministra Groge največ zaslug na tem »uspehu«. Benedičića kmo poznali doslej kot odločnega in močnega zastopnika neuradniških kategorij, da vseh se je skoro malce preveč izpostavljal, da smo se skoro bali za njegovo kožo, dasiravno smo vedeli, da je patentiran demokrat. Ta patron je nastopal kot pravi pravcati policijski boljševek. Pa vam gre v Belgrad ta drzni rabel, evo Vam ga: vrne se kot najponižnejši hlapec svojega gospoda. In ostane prvi, kakor na povelje, ter zdrdra najudanejši hvalo- in slavospev na naslov prevzvišenega gospoda Groge; tistega Groga, ki ima poleg Reiserja največ zaslug na maksimiranju! Ta nenadna spreobrnitev gosp. Benedičića je uganka, ki mora imeti globlje vzroke, kakor je tisto ominožno »ublažitev« družinskih doklad.

Z ozirom na to, da je »ublažitev« tako neurečno izpadla in se razblinila v prazen nič, bi predlagal, da se pod okriljem naše O. Zveze snuje odsek za postranske služke.

Tovariše maksimirance pa pozivljem, da protestirajo že dne 3. mesto 3. decembra, kajti prepričal sem se, da bi edino protest s gumijevim kroglico zamogel maksimiranje ne-le ublažiti, temveč docela ukiniti.

Ljubljanske volitve.

SHOD KRŠČANSKO SOCIALNEGA DELAVSTVA IN NAMEŠČENSTVA.

Sinoči se je v »Unionovic« dvorani vršil lepo obiskan shod kršč. socialnih delavcev in nameščencev. Domala vsa dvorana je bila zasedena, zadaj in ob straneh pa je stalo še polno poslušavcev. Kdor pozna Unionovo dvorano, bo lahko presodil, da je bila udeležba vkljub zgodnji uri res lepa. Izvzemši 15 žensk so bili na shodu navzoči sami volivci. Shodu je predsedoval tov. Rutar, ki je podelil besedo poslancu tovarišu Gostinčarju, ki je burno pozdravljen razvijal načela, po katerih se ima vršiti delo v občini in državi. Odgovarjal je na napade nasprotnikov ter med velikim odobravanjem pozivljaj kršč. soc. delavstvo naj kot en mož 3. decembra stori svojo dolžnost. — Za njim je govoril zasebni nameščenec tov. Orehek, nato pa tovariš Žumer. Shod je kratko pozdravil državni poslanec dr. Gosar, viharo pozdravljen, ter klical na skupen boj za določene skupne socialne in gospodarske smotre. Kot zadnji je govoril tov. Kremžar, ki se je pečal z volivno agitacijo nasprotnikov in z njihovimi lažmi, ki so vzbudile viharo veselost. Gromovito trirjevanje je sledilo vprašanju, ali bo kršč. socialno delavstvo storilo svojo dolžnost. Shod je pokazal, da bo kršč. soc. delavstvo svojo dolžnost si ajno izvršilo. — Shod je pa pokazal tudi discipliniranost kršč. socialnega delavstva in nameščentstva, ki je v takih množinah prišlo na zborovanje brez plakatov in brez vabil po listih.

SHOD JAVNIH NAMEŠČENCEV, SOMIŠ-LJENIKOV SLS.

Sinoči se je vršil v Rokodelskem domu dobro obiskan shod javnih nameščen-

cev, somišljenikov SLS, ki mu je predsedoval poslanec dr. Gosar. Prvi govornik prof. dr. Rožič se je baval v svojem govoru z vprašanjem zboljšanja gmočnega stanja državnih nameščencev. Naglašal je nujno potrebo, da se zadovolji potrebam državnega uradništva, ako hočemo priti do urejenih razmer v državni upravi, a katerimi se bo odpomoglo tudi splošni nezadovoljnosti. Današnja plača državn. uradništva ne zadostuje niti za najnujnejše življenjske potrebščine, medtem, ko se o drugih potrebah kulturnega človeka niti ne more govoriti. Državno uradništvo nima niti bolniškega zavarovanja, glede rešitve stanovanjskega vprašanja pri uradništvu pa se dosedaj sploh še ni nič ukrenilo. To so stvari, ki silijo državnega nameščenca, da gre z ono stranko, ki socialno čuti in dela. Zveza delovnega ljudstva druži vse one, ki čutijo, da se jim godi krivica. In med te spadajo tudi državni nameščenci. Poslanec Gostinčar je v svojem govoru označil dolžnosti države napram njenemu uradništvu ter razvil komunalni program Zveze delovnega ljudstva glede na zadeve, ki se tičejo uradništva. Govorili so nato še drugi zastopniki uradništva. Kandidat Josip Pirc pa je med drugim govoril o vprašanju bolniškega zavarovanja uradništva, odpravi maksimiranja in petdinarske omejitve. Prof. dr. Puntar je pobijal neutemeljene trditve nasprotnikov, da je SLS proti uradništvu. Ko je bila SLS v bivšem deželnem odboru v večini, je znala zadovoljivo urediti tedanjemu deželnemu uradništvu gmočni položaj, da je bil boljši kot pa položaj drž. uradništva, izenačila njihov pravni položaj, ter dokazala tudi praktično, da priznava za pošteno delo tudi pošteno plačilo. Končno je protestiral proti omejevanju politične svobode državnega uradništva. Poslanec dr. Gosar je končno poročal v političnem položaju s posebnim ozirom na vprašanje službene pragmatike, ki se sedaj rešuje v skupščini. Zborovalci so poplačoma odobrili poročila obeh poslancev kakor tudi stališče, ki ga v tem pogledu zastopa Jugoslovanski klub v parlamentu.

Demokratje mladega in starega kova se pripravajo v svojih glasilih, kdo da je povzročil razpust občinskega sveta ljubljanskega, ali sedanja olicijelna JDS ali sedanja neočijelna JDS, ki se sedaj imenuje Jugoslovanska zajednica. Prazno prerokanje! Ko so pritiskali na Belgrad, da razpusti občinski svet in upravní svet Mestne hranilnice, sta bili še obe frakciji v olicijelni JDS imeli sta v vladi celo svojega slov. ministra in notranji minister je tudi demokrat. Gospodje JDSarji tako radi pozabljajo, da nosijo odgovornost za vse svoje demokratske ministre, pripadnike ene in iste demokratske stranke, s katero se sicer tako radi bahajo, kako velika in mogočna da je, četudi ima v Sloveniji sami le pečico pristašev. Zato je zgolj humbug in farbanje nezrele demokratske javnosti, ako slovenski demokratje hvalijo svojega ministra, kako je interveniral v eni ali drugi zadevi pri vladi, katere član je sam, ali pri tem ali onem demokratskem ministru. V vladi za vsako malenkost skupno sklepajo, pred-volivci se pa delajo mučenike njihovih zahtev. Taka igra ni samo bedasta, ampak kaže tudi, na kakšni stopnji politične morale da so demokratje. V tej, upravné borbi obeh demokratskih frakcij, ki si očitata druga druge skupne grehe, pa pade le kako zrnice priznanja za SLS. Tako včerajšnje »Jutro« v polemiki s »Slov.

ki o njem toliko razmišljamo, je pred vsem vprašanje možganov (Cas, str. 33), a te nam uničuje alkohol. Ze modri Sokrat je rekel: Iz razuma se rodi krepost, iz kreposti pa se rodi gmočno blagostanje, a ne narobe. Da na podlagi tega članka prčkujemo takoj odločnih sklepov posameznika in društva! — Razen s surovim uživanjem pa se vodi boj proti krščanstvu tudi z duševnim orožjem, in sicer se je izdalo bojno geslo: na polju zgodovine, a preiskovanjem praksičanstva se mora zadati smrtni udarec. Vse se je vrglo na dokazovanje, da se je krščanstvo čisto naravno razvilo iz poganstva, ali točnice: iz helenistično-rimske kulture. Kakor vselej pri novih odkritjih je bil tudi tu v začetku velikanski hrup in triumf; danes — so že bolj ponižni. Članek »Iz verstveno-historičnih vprašanj starega krščanstva« (dr. Fr. Ks. Lukman) nam pripoveduje, kako prvi strokovnjaki v tem vprašanju, avar, dasi nasprotniki razodetega krščanstva, pred preizkusnimi sodbami in zalključki. »Niti ena osnovna ali gonilna ideja krščanstva se ni izkazala kot izposojenka iz poganstva...« to priznavajo sedaj vsi tozadevni učenjaki. »Kjer smo trdili, da si je krščanstvo kakšno svojo gonilno idejo (treitende Idee) kar izposodilo od helenizma, smo se motili«, priznava E. Norden (Die antike Kunstprosa 1918, II, str. 466). — Zelo hvalni smo »Casu« za članek: »Orel« (Jernej Hafner). Med nami je, gledamo njegove nastope, čitamo o njegovih uspehih, toda v čem je njegova moč, kaj je njen pravi namen, smo komaj vsi vedeli; zdaj nam je to povedal vsčak, ki to organizacijo pozna; razpršil je tudi končnoveljavno vse predsodke, ki so se čuli sentertja med katoličani proti Orul. Članek je informativen in bo le pobuda vsem drugim društvom, ki stoje na temelju krščanstva. — Nič nas Slovence tako ne boli, kot divjanje našega soseda Italijana zoper naše brate, ki smo jih zankrat izgubili; Italija se vede, kakor da so Slovani za vedno na tleh. Kak-

šna usodna zmota! Statistika nam od čisto nove strani kaže, kako je bodočnost Evrope ob Crnem morju, v Ukrajini, v Južni Rusiji. To narodnospodarsko in politično sliko nam podaja velezanimivi članek: »Težišče prebivalstva Evrope 1. 1910« (sp. prof. V. Sarabon). — Za vsakega izobraženca je zelo poučno, proučevati vire velikih slovenskih del. Ze celo stoletje jih iščejo za Dantejevo veliko pesnitev dantologiji vseh narodov. Doslej brez uspeha. Zdi se pa, da se je najbolj približal pravemu viru Španec Lon Miguel Asin Palacios, ki je pred 3 leti (1919) prečtenil dantologije z odkritjem, da bi muslimanska eshatologija utegnila biti najvažnejši vir Divini Commedii. O tem odkritju poljudno poroča članek »Nova pota v dantologiji« (St. Leben). To vidimo že zdaj: marsiktero mesto v D. C. bodo komentirali morali vsled te razprave špankega učenjaka revidirati. Pri nas je krog dantologov pač majhen; pa članek nam nudi še nekaj drugega: tu imamo kos muslimanske verstvene kulture; to pa Jugoslovana pač zanima. Ako se bo odkritje dokazalo kot resnično, ne bo sicer Dante nič manjši, ker je kot katoličan, kot skolesnični filozof, kot politik vso snov po svoje obdelal (kakor čisto Šekspir), ampak ironija zgodovine bo spet enkrat pokazala svoje prste: dočim Danteja vsi kulturni narodi čitajo in prevajajo, ga samo Arabci (Turki) ne, ker je Mohameda D. postavil v Pekel, med sejavce verskega razkola. — V listku »Casa« nahajamo tri večje kritike dr. Fr. Stele razpravlja o zgodovinski razstavi slikarstva na Slovenskem ter ugotavlja, katera nova spoznanja nam je prinela, to, da so utemeljitelji slovenstva v umetnosti: Jelovšek, Menginger, Bergant. Vsled neke opazke dr. Mantuanija pojasnjuje dr. St., zakaj je v katalogu sliko sv. Cecilije pripisal Plannerju. — Velezanimiva je kritika knjige Fr. Vebrrove: Sistem filozofije, I., izpod peresa dr. Al. Ušeničnika. Fr. Veber je pristaš Meinongove »pred-

metne filozofije«, katero je deloma izpopolnil. Beseda »predmetna« je sicer nova, ali pokazalo se bo morda, piše dr. U., da »ta teorija ni nič drugega kakor teorija o pojmih v objektivnem smislu, ali teorija o ideah in bi se Meinong ter dr. Veber srečala s tomazem Akvinskim in dr. Mahničem.« — O. F. Sanc D. I. (Zagreb) zelo pohvalno razčlenjuje dr. Ušeničnikov Uvod v filozofijo, ki ga toplo priporoča tudi Hrvatoma. (Urednik dr. Srebrnič nam zadaj med »Kult. drobtinami« navaja sodbo češkega filozofa dr. Kratochvila o Ušeničnikovem Uvodu; češki učenjak pravi, da je dr. Ušeničnikov Uvod danes gotovo najboljši uvod v filozofijo v vsej svetovni literaturi.) — Končno izvemo — oddrugod ne bi vedeli, ker človek vseh raznih revij ne zmore — da sta dr. Stele in dr. Iz. Cankar Cehom priradila monografijo o slovenski moderni upodabljaajoči umetnosti; dalje vsebino H. Wendela knjige »Von Belgrad bis Baccari« (Dr. Pregelj); čitamo pohvalo o župnika A. Mrkuna »Cerkveni priročnik za kat. Jugoslovane«, očevo o Fr. Goršičev »Socialni zaščiti dece in mladine«, o Pavla Butorca socialnih mislih, zbranih v »Za napretek«, o dr. Kimovčevi Pevčevi Pesmarici, I. — V »Kulturnih drobtinah« je vreden posebne pažnje posnetek iz Nove Evrope 1922, 11. okt. »Papirna Jugoslavija« mnogo knjig, a malo idej — to je uničujoča sodba o naš dobi. Drobina »o okuženosti v Nemčiji« je dopolnilo k poglavju o materializaciji naše kulture.

Končno z mirnim srcem rečemo: »Casa« se zaveda svoje naloge, da bodi ogledalo časa, odjek vseobupnih krikov naše dobe in naporov najboljši mož v svrhu pomoči. Ta snopč novega letnika zna v dokazuje, da urednik naredi list. Ne dvomim, da vsi naročniki ostanejo »Casuc« zvesti in da se še novi oglašé.

List stane 40 Din. Naroča se: Jugoslovanski tiskarna, kolportajni oddetek, Ljubljana. J. I.

Narodom priznava, da liberali niso storili prav nič za regulacijo učiteljskih plač, dokler so imeli v rokah deželni odbor kranjski.

Samo norci poljubljajo bič, ki jih tepe. Temu mnenju »Jutra« se mi popolnoma pridružujemo, čeprav bo »Slov. Narod« proglasil, da smo z »Jutrom« v zvezi. Ker pa mi državni nameščenci nočemo več biti norci, ki bi poljubljali demokratski bič, ki nas tepe, zato imamo svoj lastni bič, ki bo 3. decembra udaril po mladih in starih demokratih, jutrovcih in zajedničarjih.

Smrkolinski ton, v katerem glasilo Jadranske banke »Jugoslavija« vodi volivni boj za Ljubljano, začenja že presedati. Sicer se tudi »Slov. Narod« ne odlikuje v svojih volivnobojnih noticah po veliki duhovitosti, vendar pa je »Jugoslavija« dosegla v tem resortu nedosegljiv rekord v gluposti in neslanosti. Če bi imeli taki ljudje priti do gospodstva na magistratu, bi to bilo najslabše spričevalo za to jugoslovansko zajedničarsko inteligenco, ki, soditi po pisavi svojega glasila, stoji na jako nizki stopinji izomike. Če se zbere kakšno omizje, kjer kakšen zajedničar radovedni družbi ponavlja klobase, ki se be-ro vsak dan v »Jugoslaviji«, naredi ta list iz tega »sajajno manifestacijo«, si izmišlja številke na deseto potenco, šteje glasove 3. decembra tako otročje, kakor da bi jo trkala luna. Največje veselje pa ima, če se zaletava v »klerikalce« in skuša natveziti publiki proizvode svoje skisane domišljije. Kakšne vrste so ti produkti, se vidi n. pr. iz te-le neslane notice »Jugoslavije«: »Korporativni prihod na volišče so objubili do sedaj le jezuitje, medtem ko so frančiškani udeležbo na volitvah odločno odklonili, salezijanci pa bodo o tem vprašanju odločili šele budoče dni.« Vse to je fantezja zabelil še s plesnivim »dovtipom« o nunah, ki diši čisto po konjskih fihah. Pri tem se mu je primerilo, da med ljubljanskimi redovniki volivci vidi celo »kapucinarije in druge patre in fratre«. — Revež mora biti malo časa v Ljubljani, da tako izvrstno pozna njene volivce, katere hoče v občinskem svetu zastopati. Sicer pa ga bo to nedolžno veselje minilo 3. decembra, ko bodo Ljubljancani pokazali, da taki trapasti in gnili vici nanje že zdavnaj več ne uplivajo.

Politične novice.

+ Još nekoliko sednica. Belgrajska »Politika«, ki velja splošno za jako dobro informiran list, poroča o uradniškem vprašanju, da se bo reševalo »na još nekoliko sednica«.

+ Poglavje o pameti. Včerajšnje »Jutro« pravi, da »Slovenec« srečava pamet. — Obžalujemo, da tega poklona ne moremo vrniti.

+ Mussolini in Slovenci. Belgrajska »Politika« objavlja razgovor svojega dopisnika z Mussolinijem. Tekom razgovora je Mussolini silno slavil Srbe. Ko ga je dopisnik opozoril, da žive v Jugoslaviji tudi Hrvatje in Slovenci, je Mussolini rekel: »Moje simpatije niso enake. Na prvem mestu so pri meni Srbi, na drugem Hrvat, zadnji pa Slovenci.« — Če nas sedaj ne bo konec, potem nikdar. Toda svet se ne suče po željah mesarskih pomočnikov.

+ Fašistovska vlada proti ljudski stranki. Kakor je razvidno iz italijanskih listov, gre fašistovska vlada za tem, da razbije ljudsko stranko. Z vsem poudarkom podpira težnje desnega krila, ki bi ga rada odkrnila o dostalega dela in nagnila do tega, da bi se organiziral v lastni katoliški stranki. Zaenkrat pa stvari v polarski stranki nikakor še niso tako daleč.

+ Italijanski parlament. Dne 23. t. m. se je v italijanski poslanski zbornici začela razprava o zakonu, ki daje vladi polno moč v stvarih upravne reforme. Zastopnik krdske delovne stranke Mastino se je izjavil proti zakonu, ker njegova stranka sedanjosti vladi ne zaupa. Govoril je proti sedanjemu centralističnemu režimu, ki je ustvaril ugodna tla za razne oligarhijske. Zahteva decentralizacijo, za južne kmetijske kraje in otoke pa avtonomijo, ki edina moče obnoviti njihovo gospodarsko življenje. Za Sardinijo posebej zahteva v imenu avtonomistične stranke carinsko svobodo. — Proti zakonu se je izjavil tudi zastopnik socialistične stranke Riboldi, ki je rekel, da se hoče uvesti osebna diktatura. Razprava se nadaljuje.

+ Turška politika. Kakor poroča »Havas«, angorska skupščina te dni vodi jako zanimivo debato o orientsem vprašanju. Gotovega se še nič ne ve, zdi se pa, da Turke skrbi zlasti agresivna politika Mussolinijeva. Menda se nekateri angorski politiki nagibajo k balkanski zvezi, da na ta način zavarujejo Orient proti vsem zapadnim silam. O Mussoliniju se poroča, da bi se rad približal Rusiji. Sploh igra nekakega Napoleona, od katerega se pa zelo razlikuje že v tem, da je izredno gostobedejen.

+ Kulturna vprašanja na Češkem. Spomenica češkega episkopata na vlado glede pravične ureditve vprašanja odno-

sov med cerkvijo in državo in proti različnim naredbam vlade, katere žalijo versko svobodo, je napravila na vse kroge velik vtis. Kakor se vidi iz odziva v oficijalni »Prager Presse«, jemlje vlada spomenico resno in pretres in uvaža neno stališče. Zelo se hvali patriotični ton spomenice. Gotovo je, naj se odnosi med cerkvijo in državo na Češkoslovaškem uredi po tem ali onem sistemu, kulturnega boja v ostri obliki ni pričakovati. Metode češke vlade so pač znatno drugačne in kulturnejše nego metode kompanije Pašić-Pribičević-Kumanudi.

Dnevne novice.

— S. Kunigunda Zaverinik †. V torek 21. novembra je umrla v Marijanišču v Ljubljani sestra Kunigunda Zaverinik. Tiha in skromna, v široki javnosti nepoznana, tembolj pa znana in spoštovana povsod tam, kjer je neumorno delovala, kakršne so sploh naše redovnice. Kdo bi si mislil, da je v taki-le skromni redovnici, ki služi vse svoje življenje Bogu in bližnjemu, brez vsakega hrupa in šuma, združeno toliko ljubezni, neizmerne požrtvovalnosti, samozatajevanja in skromnosti. Malo je ljudi, ki poznajo delovanje redovnic in je znajo prav ceniti. Večini se morda niti ne sanja, kakšna dobrotnica je vsaka redovnica, ki se tako ostro razločuje od današnjega zmaterializiranega sveta, ki hoče biti za vsako, tudi najmanjše delo plačan. Take misli so nas navdajale, ko smo stopali za krsto blagopokojne sestre Kunigunde. S. Kunigunda je delovala v kongregaciji šolskih sester 22 let. Dišilo jo je izredno veliko srce, ki so je znali ceniti akademiki, za katere je uporabljala svojo kuhinjsko spretnost. V začetku vojne ji je njeno predstojništvo radi bolehnosti poverilo službo v dnevnem zavetišču v Rokodelskem domu, pozneje pa je bila pridržana v bolnico in sicer ranjenecem, ki so imeli najhujše poškodbe na glavi in v prsih. Tu je revica z neumorno postrežljivostjo in sočutjem lajšala trinom gorje, dobila pa je brez dvoma tu kal svoje boleznosti, za katero je umrla, za srčno ohromelostjo. Iz bolnice je prišla leta 1917 za kuharico v bolnico deželnega dvorca. Po prevratu je šla v obrtno šolo, da je v invalidnici uredila kuhinjo. Ko je tam glavno delo končala, je morala spet nazaj v Marijanišče, da je tam prevzela kuhinjo za bolnike. Spomladi l. 1920 je bilo ustanovljeno zdravilišče za bolne na plućih in na prošnjo zdravnikov je bila zopet s. Kunigunda poslana tja, da je uredila kuhinjo. Še isto leto je bila poklicana nazaj v Ljubljano, da prevzame kuhinjo v garnizijski bolnici. Šolske sestre so bile v vojnem in povojnem času z delom preobložene, tako da je njihove telesne moči pressegalo in je bilo predstojništvo primarno odpuščati nekaterim oblastim pomoč sester. Za dobro s. Kunigundo pa ni prišel čas odpočitka, dasi ga je bila silno potrebna. Predstojništvo ji je moralo poveriti gospodinjstvo in akademski menzi, ki je bila otvorena v Marijanišču. In boljše gospodinjstvo in spretnejše kuharice vodstvo ne bi moglo dati. To svojo službo je pokojnica opravljala z največjo točnostjo in upravljal materinsko ljubeznijo do svoje smrti. Akademiki so jo pa tudi spoštovali in ljubili ko svojo mater in jo na njenem zadnjem potu spremljali na pokopališče. Dasi bolehnost je bila do zadnjega delavna in vedno vedrega srca. Dobri duši bodi Bog obilen plačnik!

— Kaj si žele ministri za Miklavža? Njihove želje poroča zagrebški »Večer« v sledečih verzih: »Pašić, sjeta Baja: Koku zlatnih jaja. — Timotije Kosta: Samo vinca dosta. — Ninčić diplomata: Izložba palata. — Doktor Kumanudi: More, plati, a šuti! — Pribac Svetozare: Svakog u žandare! — Lazar Pečatan: Cio svet: šantan (chantant). — Pašić, Parlamenat, civil-regime-nat! — Ideal Žerjava: Pasji škandal, slava! — Pucelj snjeva o grbu: Golem svinjski trbuh!

— Mešana vlaka 931 in 932 na progi državnih železnic Ljubljana — Trbiž sta ustavljena med postajama Jesenice — Kr. gora, namesto njiju pa vozita mešana vlaka 931a-932a in sicer iz Jesenice ob 9.35 in iz Kranjske gore ob 17.04.

— Strašni ljudje! Zanimiva kazenska razprava se je vršila te dni v Zagrebu. Pred sodnika pripeljejo žeparja. Ime mu je Kiso. Gospodin Kiso pripoveduje prav otroško odkritosrčno, da se v Zagrebu silno lepo živi, ker se v Zagrebu lahko »delala«. — »Pa zakaj ne greš v Belgrad?« ga vpraša sodnik. — »Tja, kjer ti žandarji s puškinim kopitom polomijo rebra? Ne, ne, v Zagrebu je lepše.« — »Pa pojdi v Ljubljano!« — »Jok, bre! Tam je strašen red. Par sto ti jih pride na kolodvor k blagajni, pa nobenega drenja! Lepo drug za drugim gredo in odhajajo. Ampak v Zagrebu je boljše. Tu se zalet kot kozli na blagajno in takrat mi »delamo«. O, tu se da »delati«. Pa tudi več denarja imajo v Zagrebu. V Sloveniji sem bil osem dni, pa nisem »zaslužil« niti 100 dinarjev.« — Gospodin Kiso bo imel mir en mesec dni.

— Jugoslovanski špelulanti v Berlinu. Novosadski »D. Volksblatt« prinaša berlinsko vest, da je Pašićev sin Rade kupil v zadnjem času v Berlinu 23 hiš v vrednosti 200 milijonov mark. Drugi jugoslovanski državljani so pokupili v Berlinu 600 hiš. Na polju špekulacije potemtakem Jugoslavlani uspešno tekmujejo v svetu.

— Pregled javnih lokalov radi snage vrši zadnji čas v Zagrebu posebna komisija. Vsi prestopki se kaznujejo z občutnimi denarnimi globami, v posebno kričevih slučajih se odvzame koncesija.

— Moderne prenosne v policijskih zaporih v Zagrebu. Zagrebško policijsko ravnanstvo je izdalo statut o organizaciji nadzorstvene službe v policijskih zaporih. Po novih deločinah se dele zaporni oddelki na prostore 1. za politične aretirance, 2. za aretirance kriminalne policije, 3. za osebe, ki so bile obsojene zaradi prestopka policijskih predpisov, končno 4. za mladostne aretirance in za osebe, ki so bile obsojene zaradi reverzije. Za bolne jetnike se priredijo posebne celice.

— Zaplemba lekarniškega blaga v novosadskih drogerijah. Na pritožbo novosadskih lekarnarjev je oblast po drogerijah izvedla preiskavo in zaplenila vse lekarniško blago. Proti tvrdkam se uvede kazenska preiskava.

— Prelati v italijanskem senatu? Italijanski listi poročajo, da bosta o priliki prihodnje izpopolnitve italijanskega senata poklicana vanj tudi dva prelata, in sicer nadškof v Pisi kardinal Maffi in knezoškof v Trentu msgr. Enrici. — Beležimo zgolj kot kronisti.

— Boj za šolo na Dunaju. V dunajskem občinskem svetu so socialni demokrati vložili predlog, da se iz drž. šolskega zakona odpravi določba, glasom katere morajo biti voditelji na ljudskih šolah tiste vere, kateri pripada večina učencev, kakor tudi določba ki šolskim vodstvom nalaga dolžnost, da se vdeležujejo verskih vaj.

— Ukraden konj in voz. V Divači je ukradel trgovcu I. Jančarju njegov hlapec Miha Strah, star okoli 45 let in grbast konja in voz ter zbežal z vsem v Jugoslavijo, najbrž v okolico Cerknice. Konj je sive barve. Kdor izsledi tatvino dobi 300 Din nagrade. V slučaju izsleditve naj se poroča najbližji orožniški postaji ali polic. ravnanstvu v Ljubljani.

— Za upravitelja bolnice v Murski Soboti je imenovan g. Anton Gorečan. doslej upravni asistent celjske javne bolnice.

— Kamnik. Dramatični odsek društva »Kamnik« v Kamniku ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo 26. t. m. točno ob pol 4. uri popoldne v Kamniškem domu Schönherjevo dramo v treh dejanjih »Mrak«. — Odbor.

— Za tobakarje in financio. Prejeli smo: Pred nekaj dnevi je bilo citati v časopisju, da je tobačnih izdelkov v skladiščih naloženih za par let, v majhnih prodajalnah se jih pa ne dobi, ker da mali prodajalci za nakup vedno dražjih izdelkov nimajo dovolj denarja. To je deloma res, vendar na pomanjkanju tobačnih izdelkov v malih prodajalnah ne nosijo vso krivdo samo mali prodajalci, ampak tudi — in morda največ — tobačni založniki. Vsled visoke cene tobačnih izdelkov najbrž tudi založniki ne razpolagajo z dovoljnim kapitalom, zato čakajo nekateri, da jim mali prodajalci nanosijo nekaj denarja, in šele potem gredo v tovarno dobaviti. Založnik čaka z novo nabavo tako dolgo, da razproda staro zalogo, in pride tako do denarja, tako delajo pa tudi mali prodajalci, zato pa včasih po več dni ni dobiti po trafikah nikakršnih izdelkov, vsled česar trpi škodo mali prodajalec in založnik, največ pa država. Ljudje so radi pomanjkanja razjarjeni in obkladajo male prodajalce z raznimi nečednimi besedami in priimki, mali prodajalec pa sedi v trafiki in mora to poslušati in trpeti dragi čas, zasluži pa ničesar. Pred nekaj tedni so dobili oddelki finančne kontrole neki odlok, po katerem se lahko trafikanti pritožijo, če ne dobivajo ob vsakem času in vseh tobačnih izdelkov. Kaj pa pomagajo take pritožbe? Kdo bo pa prevzel zalogo, če se potrebuje na mesec 250.000 in še več dinarjev za tobak. Kdor razpolaga s takim denarjem, se loti rajši česa drugega, kar mu več nese. Kazalo bi ustanoviti tudi več zalog, da bi trafikantom ne trebalo hoditi tako daleč po tobak in pri tem zapravljati čas in denar. V občini Trbovlje n. pr. je 16 trafik, ki razprodajo mesečno za nad 150.000 Din tobaka. Ves ta tobak se vozi iz Ljubljane mimo Trbovlje v od Trbovlje 4 postaje oddaljen trg Laško, trbovlejski trafikanti pa hodijo ponj v Laško, in ga vozijo nazaj v Trbovlje ter s tem zapravljajo čas in denar. Zaprlosili so sicer za ustanovitev zaloge v Trbovljah, pa se jim je prošnja iz do sedaj neznanih vzrokov zavrnila. In tako bo romal tobak še znanprej iz Ljubljane v Laško, iz Laškega pa nazaj v Trbovlje, trafikanti bodo pa z dobavami izgubljali čas in zapravljali denar, trafike bodo pa radi pomanjkanja tobaka samo 14 dni v mesecu odprte. Tako je preskrba invalidov s trafikami.

— Vesela vožnja. Kapitan ameriškega potniškega parnika »Minnesota«, ki je nedavno odplul iz New Yorka v Evropo, je kmalu po svojem odhodu dobil brezlično brzojavko, da naj odstrani z ladje vso »mokroto«, to je vse alkoholne pijače. Kapitanu se je zdelo škoda, da bi alkoholno »kapljico« izlil v morje ter se je odločil, da odstopi pijačo mostvu in potnikom, da jo »ugonobe«. Sedaj se je začelo na ladji veselo življenje. Ljudje so pili moč in dan in pijanost je bila proglašena v permanenti. A kakor so se trudili, pijače ni hotelo biti konec. Ko je parnik pristal v Plymouthu, se ostalo potnikom, ki so se vozili dalje v Hamburg, še dobršen kos naloge, da »osuše« ladjo.

— Tatvine in vlomi. »Obnovic« na Fužinah so ukradene štiri odeje in več zabojev žebeljev. »Obnovic« so tatovi škodovali za 2700 kron. — Na mošanjem polju je bil ukraden z njive Vincencijeve družbe plug v vrednosti 8000 kron. — Feliks Deisingerju iz Podgore št. 10 pri Kamniku ukradeno 6800 kron. — 200 kg krompirja je bilo ukradeno gostiji Frančiški Oražem v Vel. Mengšu. — Od letošnje Velice noči naprej je bilo posestniku Francetu Bajdetu v Černušah ukradeno 280 ameriških dolarjev. — V Spodnjih Domžalah je bilo vlomljeno v stanovanje Antona Graške. Vlomilec so odnesli raznega blaga v vrednosti čez 27 tisoč kron.

— Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. januarja 1923. Za vstop v tečaj je vložiti na vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do 10. decembra 1922 prošnje ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno spričevalo, 5. ubožni list, 6. npravstveno spričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo pristo stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje kot neobvezen predmet ogledovanje klavne živine in mesa. Prošnje je kolekovati z Din 13 vsako prilogo pa z kolekom za Din 1. Vodstvo državne podkovske šole.

— Prijet tat. Kovaskemu mojstru Urhu Pogarju je bilo ukradeno veliko kovskega orodja. Kamniški orožniki so pridno sledili tatu in so res našli pri bivšem njegovem vajencu kovskega orodja v vrednosti 7232 kron. Vajenca so zaprli.

— Naznanilo otvoritve. Podpisana tvrdka je prevzela z današnjim dnem trgovino s specerijskim in kolonijalnim blagom ter zalogo rudninskih voda od tvrdke Julij Elbert v Ljubljani, Kongresni trg 14. Prodajala bodeva vse te predmete po brezkonkurenčnih cenah. — Za obilen obisk se slavnemu občinstvu najtopleje priporočava ter beleživa z velespoštovanjem. — Černak & Komp. 5047

— Čajne mešanice v srebrnih zavitkih z znakom »Buddha« so priznane najboljše. Dobe se povsod. Zahtevajte navodila.

Štajerske novice.

š Na golih tleh. Nismo zaman že lani opozarjali, da bo stanovanjska kriza v Mariboru vsled popolne gradbene pasivnosti in še bolj vsled znanih in neznanih korupcij pri porazdelitvi stanovanj, čez leto dni priklopela do vrhunca. Komaj je začela poslovnica Mar-Stan, prvotno namenjena za preskrbo stanovanj v novih zgradbah, raziskovati po pravih vzrokih stanovanjske krize, že je naletela na slučaje, ki se zde nepoučenim naravnost neverjetni. Bolne, slaboumne ženske, ki v Mariboru nimajo ničesar opraviti, begajo od hiše do hiše, in srečne so, če dobe kje toliko ukmljenja pri hlapcih, da smejo prenočiti na golih tleh v hlevu poleg živine. Drugi se nahajajo v napol odprtih lopah, v zatohlih kle-tih itd. Kako strašno trpi pri tem morala, si lahko vsakdo sam predstavlja. Ampak za to stran se v Mariboru več ne brigajo. Saj so znani slučaj, ko se je javno in ponovno zahtevalo, naj se saj rešijo šolske deklice. Saj je Maribor v tem oziru tako škandalozno nepreskrbljen, da ne vedo kam s človekom, ki nima svojih ljudi in se onemogel zgrudi na cesti. Na policijo? Tam so prostori prenapolnjeni in taki, da nas mora biti sram pred celim kulturnim svetom. Policije ne zadene tu nobena krivda; že leto dni apelira pri mestni občini, naj se ti prostori osnažijo in popravijo, vse zaman. Kakor čujemo, je že omenjeni zavod Mar-Stan započel tudi na tem polju človekoljubno akcijo za odpravo takim revežem. G. okr. glavar dr. Lajušič je dal na razpolago slamnice in odeje, tudi se išče primeren prostor, kamor se bodo spravili saj največji reveži, ki so zdaj primorani prezebovati na golih tleh, tuje reveže pa odpošljejo v domovinske občine.

š Smrtina kosa. V Selah je umrl vzoren krščanski mož Anton Hovnik, p. d. Vrčkovnik, star 59 let. Pokonik je bil 25 let član občinskega sveta in več let tudi župan. Bil je velik prijatelj ubožcev, nasproti katerim je imel vedno odprte roke. Svojo družino je vzorno vzgojil v verskem duhu. — V. Oplotnici pri Konjicah je umrla vrla krščanska žena in mati 68 letna Antonija Me-jovk. Blagopokojnima svetila večna luč!

š Smrt pod vozom. Posestnikov sin Pulko od Sv. Lovrenca nad Mariborom je peljal les v tovarno v Majšpergu. Na hudem klancu je skočil z voza in padel pod kolo, ki mu je glavo popolnoma zdrobilo.

š Stenografija in telovadba na šolah v Celju. Celjski mestni šolski svet je sklenil, da se na meščanski šoli takoj zopet uvede pouk v stenografiji ter sistemizira mesto telovadne učiteljice na dekliski osnovni šoli.

š Srebrno poroko je praznoval v Zal-cu bivši poslanec in župan g. Fr. Roblek s soprogo Ano roj. Zanier.

š Umrla je v četrtek dop predobra, obče spoštovana mamica Ajta Šibal iz ugledne Jožekove hiše v Slatini, župnija Ponikva ob j. ž. v starosti 72 let. Pogreb se vrši danes. Lani ob Svečnici je obhajala zlato poroko s svojim preostalim možem. — N. p. v. m!

š Zgodba o 300 kronah. »Slov. Gospodar« poroča to-le resnično zgodbo: Nekdo iz radgonske okolice si je bil svoj čas s trudom in štedenjem prihranil 300 kron, ki jih je vložil v nemško »sparkaso« v Radgoni. 300 K je bil tedaj že lep denar. Ko je mož nedavno umrl, je ta svoj

zaklad zapustil nekemu sorodniku. Le-ta je šel v Radgono, da dvigne denar. In pošteno so mu našli 300 K — toda sedanjih nemško-avstrijskih. Mož je okamenel. Toda izpremeniti se žalostna stvar ni dala. Poprosi le, naj mu izplačajo vsoto v jugoslovanskih kronah. In dobil je natanko 1 K 35 vinarjev — niti za eno žemljo. Na podoben način so udarjeni vsi tisti Nemci in Slovenci, ki so vlagali denar v nemško šparkaso in ga niso pravočasno dvignili.

Primorske novice.

p Fašisti zasedli zgradbo Ciril-Metodove šole. V nedeljo 19. t. m. so fašisti zasedli šolsko zgradbo Družbe sv. Cirila in Metoda v selu Martinčiču pri Gorzjanu in jo izročili občinskemu predstojništvu, da otvori v njej italijansko šolo.

p Bomba na ulici. 21. t. m. zvečer je v ulici Foscolo v Trstu eksplodirala bomba in ubila eno osebo — 60 letno Marijo Segnar — dve pa ranila. Eden obeh ranjenec je kr. stražnik Nirzaro. Kdo je vrigel bombo, se še ni dognalo.

p Smrt 9letne pastirice. V mali vasi pri Kanfanaru je služila za pastirico 9letna sirota Marija Cabran. Ko je bil te dni hud mraz, si je dekletce na paši zakurilo ogenj, da bi se grelo. Pri tem ji je burja potegnila krilo proti ognju in otrok je bil v hipu ves v ognju. Klicaje na pomoč je deklica tekla proti domu, a je na potu omagala in se zgrudila. Ko so pastirji in jo prinesli domov, je bila že tako ožgana, da je kmalu v strašnih bolečinah umrla.

p Italijanski učiteljski kongres o ureditvi ljudskih šol v novih pokrajinah. Vprašanje o ureditvi ljudskih šol v novih pokrajinah si je italijanski učiteljski kongres v Trstu prihranil za zadnji dan svojega zborovanja. Bila je to pereča točka, ki je zanimala vso italijansko nacionalistično javnost. Kakor poročajo italijanski listi, je bila dvorana nabito polna občinstva; navzoči so bile šolske avtoritete, poslanci in politiki ter veliko število učiteljev-fašistov. Poročilo o tej točki je imel Pasquali. Njegovi predlogi so vzbudili najostrejšo nasprotje fašistov in drugih nacionalistov. Seja se je morala prekiniti in šele v kasni uri so našli kompromisno formulo, ki je bila nato sprejeta. Dnevni red zahteva v glavnem: da se nemudoma razširijo na ljudske šole v novih pokrajinah vsi zadevni šolski zakoni prejšnje kraljevine; da se vsi dosedanja šolski sveti razpuste in nadomeste z zgolj tehničnimi organi, ki naj skrbijo, da se šolska obveznost izvršuje in da se šolski pouk redno vrši; šolska dolžnost velja do 14. leta; izpit za usposobljenost se odpravi; pravni in gospodarski položaj učiteljstva se uravnja po sedaj veljavnem italijanskem zakonu. Po tem sklepu, ki se je izvršil pod očividnim pritiskom fašizma, se je kongres zaključil.

p Položaj slovenskih vojakov v italijanski armadi. Tržaška »Edinost« poroča, kako se slovenski vojaki v svojih pismih ne pritožujejo samo nad tem, kako težke vaje imajo in kako so lačni, ampak tudi nad tem, kako jih vsaki večer stari italijanski vojaki neusmiljeno pretepajo. Ako se drugi dan na komandi pritožijo, se jim smejejo in posmejujejo. Ob vsaki priloiki morajo slovenski vojaki požirati psovke »porci scia« — Dobro delajo Italijani, pa ne za Italijo!

p Velika poneverba na državnem kolodvoru v Trstu. Blagajnik na državnem kolodvoru v Trstu 45letni Rihard Oesterreicher je poneveril 462.214 lir državnega denarja in pobegnil neznan kam.

p Roparski napad o blem dnevu v Trstu. Sluga pri mornariški bolnišnici blagajni te minoli tork kakor običajno dvignil v Trgovski banki 25.000 lir in se vračal v svoj zavod. Na ulici se mu je približala trojica moških, katerih eden ga je prosil za ogenj. Ko je sluga tej zahtevi ugodil, so ga moški napadli in mu skušali iztrgati usnjeno torbo, v kateri je imel denar. Sluga se je branil in klical na pomoč. Lopovi so bili močnejši, iztrgali so mu torbo in zbežali. Vendar so še pravočasno prihiteli ljudje, ki so bežeče tatove zasledovali in tistega, ki je imel ukradeno torbo, tudi ujeli. Zavod ne trpi škode.

Koroške novice.

Politično gibanje koroških Slovencev. Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je priredilo v Ledincih javen shod, na katerem je poročal drž. poslanec Poljanec. Shod je bil prav dobro obiskan in so prišli ljudje razen iz domače občine in sosednjih krajev celo iz Loge vasi, Marije na Zili in St. Lenarta pri Sedmih studenih. Poslanec Poljanec je v svojem govoru bodril ljudi na samoizobrazbo in treznost, podal sliko o položaju v Avstriji in končno pozval Slovence, naj ostanejo zvesti svojim narodnim svetinjam in brez strahu zahtevajo svojih pravic.

Iz Tinj na Koroškem. Za župno cerkev v Tinjah zbirajo prispevke za nove zvono-ve. Enkrat se je v ta namen priredila tombola, potem so sklenili dekleta prirediti predstavo z dvema igrama: slovensko in nemško. Občina in okrajno glavarstvo sta predstavo dovolila in župnik jo je z lece oznanil. Tedaj se je pa začelo hujskanje proti slovenski igri od hiše do hiše — gojnjo je vodil učitelj — in končno je šla deputacija z županom na čelu k župniku ter ga rotila, naj »igro« prekliče, ker bo drugače pretep in pobjoj. Župnik se je radi ljubelega miru udal in je prihodnjo nedeljo oznanil, da »igre« ne bo. Uboga slovenska raja na Koroškem!

Gospodarstvo.

Izplačevanje življenskih zavarovalnih polic dunajskih zavarovalnih družb.

Usoda pri dunajskih zavarovalnicah zavarovanih glavnic prizadela je po prevratu zavarovancem v naši državi radi nizkega tečaja avstrijske valute mnogo težkih skrbi. — Tisoči zavarovancev so bili mnenja, da so njihovi dolgoletni prihranki ogroženi.

Največji del zavarovanih glavnic, katere so od leta 1919 zapadle v izplačilo, ostal je do danes neizplačan, ker se v tem pogledu na večkratnih mednarodnih razpravah ni moglo v zaščito zavarovancev dosežati določiti nobenih pozitivnih uspehov.

V tem slučaju nastala je sedaj razveljavljena sprememba, katere bode gotovo obradovala mnogoštevilne zavarovance.

Kakor nam zavarovalna družba za življenje »Fenix« poroča, depnirala je ista celotne premijske rezerve za svoje zavarovance v kraljevini SHS brez vsake državne pripomoči v zakonito predpisanih vrednostnih papirjih jugoslovanske veljave.

Jednako založila je zavarovalna družba na življenje »Fenix« premijske rezerve za vse one zavarovance v naši državi, kateri posedujejo police naslednje navedenih zavarovalnih družb:

Allianz, Atlas, Allgemeiner Beamtenverein, Gisela Verein, Janus, Universale, Wiener Städtische Versicherungs-Anstalt, vse na Dunaju in Erste Militärdienst-Versicherungsanstalt v Budimpešti.

Skupne premijske rezerve znašajo približno 20.000.000 jugoslovanskih kron.

Vsled tega je v naši državi dvignjen sekvester nad imetkom zavarovalne družbe na življenje »Fenix«, ter se je njenim podružnicam v naši državi podelilo dovoljenje za sklepanje novih življenskih zavarovanj.

Vsi zavarovanci zgoraj navedenih zavarovalnih družb, katerih police so vsled smrtnih slučajev ali dospelosti medtem v izplačilo zapadle, — pozivajo se tem potem, — da se zgledajo pri ravnanstvu zavarovalne družbe na življenje »Fenix« v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 1., oziroma pri njeni začasni poslovalnici v Zagrebu, Frankopanska ulica št. 2., kjer se jim bodo na temelju predloženih potrebnih dokumentov zapadle glavnice v celoti izplačale v jugoslovanskih kronah.

Vsi drugi zavarovanci zgoraj navedenih družb, katerih police še niso dospeli, naj se istotako javijo pri omenjenih poslovalnicah zavarovalne družbe za življenje »Fenix« — v svrhu oznake na policah, da se jim bodo zavarovane glavnice svoječasno v celoti izplačale v naši državi v jugoslovanskih kronah.

g Zlata trg. Na novoselski produktni borzi so bile cene žitu sledeče: pšenica 16.10—16.20 K, oves 10.70—11.20 K, ječmen 10.60 K, koruza 12.90—13.00 K, pšenična moka (št. 0) 23.00 K. — Tendence nespremenjena.

g Letoščina letina. V Jugoslaviji smo pridelali letos za 11.498.000 met. stotv žita, l. 1921 pa 14.180 met. stotov.

g Pridetek češkega hmelja. Na Češkem je bilo letos posejane 7839 ha zemlje s hmeljem. Računajo, da ga bodo pridelali 2058 centov.

g Stanje papirnatega denarja v Češkoslovaški. Od 7. do 15. t. m. se je zmanjšalo stanje papirnatega denarja v Češkoslovaški za 243.243.000 na 9 milijard 708.291.000 čsl. kron.

g Stanje papirnatega denarja na Angli. kem. Dne 16. t. m. je bilo v Angliji za 121.902.000 funtov šterlingov papirnatega denarja v prometu.

g Carinski aggio v Nemčiji. Od 22. do 28. t. m. znaša carinski aggio v Nemčiji 145.900%, nasproti prejšnjim 112.400%.

g Železniški material iz Rusije. Prometno ministrstvo je prejelo od Kemije iz naslove vojne odškodnine 36 tovornih in brzovoznih lokomotiv in 180 normalnih vagonov.

g Sporazum med Trstom in Benetkami. Italijanski listi poročajo, da se je med tržaškimi in beneškimi pomorskimi interesi dosegla solidarnost ter se za obe luki izdela enoten jadranski pomorski program. Benečani vztrajajo samo na svoji progi za Kalkuto, ostalo prepustajo tržaškemu Lloyd, čigar važnost za trgovsko ekspanzijo Italije v Levantu in na Vzhodu priznavajo.

g Šampanjec preostaja. V kletah za šampanjec v Reimsu se je nakopičilo zaradi majhnega povpraševanja toliko te imenitne pijače, da so tovarničarji sklenili letošnje leto izdelovanje ustaviti. Kakor je proglasil načelnik družbe francoskih producentov B. Mum, je padel izvoz šampanjca, ki je znašal pred vojno 30 milijonov steklenic, zadnja leta na 20 milijonov steklenic. Zbog tega se bode vino, ki je bilo sicer določeno za izdelovanje šampanjca, prodajalo doma in v tujini kakor običajno vino.

g Kovinska industrija v Braziliji. Braziljska ima jako bogate železne rudnike in se tej industriji obeta najlepša bodočnost. Pridobivanje železne rude je kaj lahko, ker je najti železne rude plasti skoraj na površju ali pa vsaj v neznatni globini. Omenjeni železni rudniki so tem večjega pomena, ker so v njih bližini veliki vodopadi. Vodopade bodo porabili v pridobivanje elektrike, ki bo nadomestila doslej rabljeni kola. Za redukcijski proces rabijo drva kakor na Švedskem. Ali proti Švedski ima Brazilija to veliko ugodnost, da doraste eokalpius v petih letih, dočim pol-

buje drevo na Švedskem 80 let preden je porabno za ogelje. Pomembno je tudi dejstvo, da se dobi na 1 ha zemlje na Švedskem samo 30 ton drv, v Braziliji pa nad 50 ton. Vlada podpira kovinsko industrijo s tem, da vzpodbuja domače kapitaliste za industrijska podjetja. In zato se je braziljska kovinska industrija poslednje leto tako razmahnila, da se izvažajo velike množine kovinskih izdelkov v sosedne dežele Južne Amerike.

BORZA.

Curij, 24. novembra. (Izvirno) Devize: Budimpešta 0.22 1/2, Berlin 0.07 1/2, Italija 25.10, London 24.17, New York 537.50, Pariz 38.45, Praga 16.90, Dunaj 0.0075, Bukarešt 3.45, Sofija 3.85, Zagreb 1.90, Varšava 0.03 1/2, Holland 212. — Valute: n.a. krone 0.0076.

Zagreb, 24. novembra. (Izvirno) Devize: Budimpešta 2.45—2.95, Berlin 1.05125, Italija 2.92, London 280.50—285.50, New York 62.—63.25, Pariz 4.485—4.53 1/2, Praga 1.88—2.01 1/2, Dunaj 0.25—0.73, Curij 11.03—11.73, Bukarešt 39.75, Sofija 47, Krisijanija 11.575, Amsterdam 25.—, Varšava 0.50—0.60, Stockholm 17, Bruselj 4.17 1/2. — Valute: čehosk. krone 1.95 1/2—1.98 1/2, leji 40, dolar 61.50—62.50, ital. lira 2.90—2.94, nemške marke 1.05—1.25.

Dunaj, 24. novembra. (Izvirno) Devize: Budimpešta 30.25, Berlin 10.25, Italija 3251.—, London 3306.—, New York 72425, Pariz 5154, Praga 2277, Curij 13460, Sofija 539.50, Beigrad 997.—, Zagreb 249.25, Varšava 4.50, Bruselj 4824, Amsterdam 289.40.

Volivcem!

Skrinjica »Zveze delovnega ljudstva za občinske volitve dne 3. decembra t. l. je druga — 2.!

Ljubljanske novice.

Ij Seja vodstva SLS za Ljubljano se vrši danes, v soboto, ob osmih zvečer v posvetovalnici KTD, Jugoslovanska tiskarna. — Pridite gotovo vsi izvoljeni člani vodstva in zastopniki okrajev! — Načelnik.

Ij Volivni shod za poljanski okraj. — Na sejmišču pri klavnici se je vršil včeraj zvečer ob 8. uri velik volivni shod za poljanski okraj. Shod se je vršil pod milim nebom. Tisoče in tisoče zbranih zborovalcev je objemala že lahka ljubljanska megla, ko je nastopil klerikalni zmaj in govoril: »Gospodje! Mislim, da si lepšega prostora niste mogli izbrati za svoje zborovanje kakor sejmišče. To pa zaradi neposredne bližine klavnice in krasnih kravih klobas. Stari ljubljancanje, ki so 40 let modro vodili mestno upravo, so imeli čisto prav, da je niso razširili. Le pogledite okrog ogla, kako se žlahtna svinjska kri odceja v debelih curkih v umazani »cesarski graben«. Ali je to prav? Jaz pravim, da to ni prav. Ljubljancanje brez godle in brez krvavic ne morejo živeti. Tega so se tudi oni gospodje, ki so gospodarili na magistratu 40 let, dobro zavedali in ker so bili veliki ljubitelji in spoštovalci ljubljanske godle, niso razširili klavnice, ampak so skrbeli, da se žlahtna svinjska kri polovi v sklade za svetovnoznano ljubljansko godlo. Ti gospodje danes sede v »Jugosl. Zajednici« in zato je sveta dolžnost vsakega ljubljanskega meščana, da glasuje za »Jugosl. Zajednico« in za ljubljansko godlo! Z glasnimi klici: Živela godla! — so zborovalci zapustili sejmišče.

Ij Cecilijino društvo župnije sv. Jakoba v Ljubljani ima v nedeljo 26. t. m. svoj redni letni občni zbor, ki se vrši ob pol enajstih dopoldne v pevski sobi šentjakobskega župnišča. Vsi člani so vljudno vabljeni.

Ij J. Ev. Krekovo zadnjo igro »Ob vojski« bo v Ljubljani prvič uprizorila »Zveza služkinj« v nedeljo dne 26. t. m. ob petih popoldne v Rokodelskem domu. — Vstopnina 5 in 2 Din. Vstopnice se bodo dobile istemod od druge ure naprej. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Gremij trgovcev v Ljubljani vabi vse svoje člane manufakturne, modne in konfekcijske stroke na razpravo o novi uvozni carinski tarifi, ki se bo vršila v soboto, dne 25. t. m. ob sedmih zvečer v gremijski pisarni. — Načelnikov namestnik.

Ij Predavanje Stalne Prosvete. Prihodnji ponedeljek, dne 27. novembra, bo v dvorani Rokodelskega doma predaval pred. g. monsijon V. Steska o »Rimu in njega znamenitosti«. Začetek kot običajno ob 8 uri zvečer.

Ij Miklavževi večeri šentpeterskega Orla vzbujajo velik svojega izrednega sijaja vsako leto veliko pozornost. Pričakovati je, da bo letos po svoji bogati opremi in sijaju presegel vse dosedanje. Vrši se v torek, dne 5. decembra ob 7. uri v veliki dvorani Uniona.

Ij Sentjakobski »Orel« vabi k predavanju gospoda Jerneja Halnerja o vseslovanskem orlovskem zletu v Brnu v nedeljo, 26. t. m. zvečer ob pol 8. v Sentjakobski Prosveti. Predavanje bo pojasnjevalo nad 60 lepih, barvanih skriptičnih slik.

Ij Dovoljen uvoz ameriške moke. Oddelek za socialno politiko objavlja: Tvrdka Šarabon v Ljubljani je dobila dovoljenje, da sme upeljati dva vagona ameriške moke. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerna, znaša pri prodaji na drobno 23 kron 50 vln.

Ij Razpis Dragotin Zagarjeve ustanove. Mestni magistrat razpisuje Zagarjevo ustanovo. Razpis je nalet na deski na mestnem magistratu.

Ij Gremiju trgovcev odgovarja z ozirom na njegov sklep o uvažanju blaga po tujih trgovih neki trgovci: Gremij trgovcev grozi trgovcem s kaznijo, kateri bi se drznili že zacmrinjeno uvoženo blago nakupovati, češ da se s to komoditeto podpira incenzemske trgovce, je domači trgovini v kvar (seveda vele kapitalistični trgovci) in proti postavno. Gremij trgovcev (na ta način prezanjale malih trgovcev) naj nam blagovoli pojasniti, po katerem zakonu bi bilo protipostavno, če uvoz inozemski trgovci ali kdo drugi blago, od katerega

se plačajo vsi davki in pristojbine in se dostavi malemu trgovcu na dom, mesto da bi mogel romati sam v inozemstvo, kar bi ceno precej pomnožilo? Ali misli gremij trgovcev, da so imeli vsi, tudi mali trgovci, priliko postati vojni milijonarji, da bi jim bilo mogoče blago kar na vagono naročevati? Tukaj ne gre za kakšne prestopke in tudi ne za krivične davke, katere mora le vsak sam zase nositi, marveč gre zato, da bi se mali trgovci mogli zavedno pokoriti veletrgovcem, kateri naj bi sami po svoji volji določali cene brez vsake konkurence. Ta gospoda naj bi nam tudi pojasnili, odkod pa oni dobivajo svoje zaloge ali morda ne tudi od inozemcev. — Mi zavračamo tako poslovanje trgovskega gremija in dotične gospode pozivljemo, da naj se raji trudijo in pomagajo urediti zopet one zdrave razmere, da bode mogoče obstanek tudi malemu trgovcu in se bo moglo direktno dobivati kakor nekdat, ker le na ta način in z zdravo konkurenco od zunaj je mogoče pobijati draginjo in pri zopet na pravi tir, da bode mogoče živeti vsakomur ne le tistim, ki so si brez truda v par letih pridobili — milijone. — Trgovci.

Ij Zastrupljenje. Ivan Primožič in Jožef Unterweger stanujeta na Karlovski cesti 10. Ker ni v njunini sobi peč, je Primožič zločil opeko, jo obdelal s ploščevino, naložil ogla, ga zažgal in čez pol ure zaprl okno; tovariša sta na to zaspala. V sredo se je Primožič ob pol devetih zbudil: bil je ves zmešan; pogledal je Unterwegerja, ki se ni gnil. Hitro je odprl okno in ruka tovariša, kateri se pa ni zavedel. Poklical je policijo in zdravnik. Zdravniki upajo, da bo težko zastrupljeni Unterweger, Slovenec iz beljaške okolice, ostal pri življenju.

— Pojasnilo V včerajšnji notici o modernem Jurmanu imenovani Tomaž Tavčar iz Spodnje Šiške ni identičen z g. Tomažem Tavčarjem, prostornim mojstrom v p. iz Spodnje Šiške.

Prosveta.

pr Redni občni zbor »Društva slovenskih leposlovcev« se bo vršil dne 18. decembra ob petih zvečer v posvetovalnici »Slovenske Matice«. K mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

pr Kurz iz zgodovine umetnosti. Umetnostno zgodovinsko društvo priredi v zimskih mesecih ciklus predavanj iz zgodovine umetnosti. Ciklus bo obsegal poleg glavnih faz razvoja svetovne umetnosti, zaključni temi o umetnosti na Slovenskem in o modernih umetnostnih stremljenjih. Pogoji udeležbe in natančen program se objavita prihodnji teden.

pr »Vrtec« in »Angeleček«. Izšla je 11. in 12. številka. Toplo priporočamo mladinska lista staršem, vzgojiteljem in izobraževalnim društvom. Dobi se še ves letnik 1922, in sicer »Vrtec« za 6 Din, »Angeleček« za 3 Din (vezano primerno dražje). — Za leto 1923 bo stal »Vrtec« 7 Din, »Angeleček« 3 Din. Naroča se pri upravi »Vrtca« v Ljubljani. Sv. Petra cesta št. 80. Jugoslovanska knjigarna ima večino letnikov od leta 1906—1922.

Narodno gledališče.

Drama.

Sobota, 25. novembra: PLOHA. Red E. Nedelja, 26. novembra, ob 3 popoldne. KROJACEK-JUNACEK. Izven. ob 8 zvečer: ŽIVI MRTVEČ. Izven. Ponedeljek, 27. novembra: R. U. R. Red C. Torek, 28. novembra: Zaprt.

Opera.

Sobota, 25. novembra: PRODANA NEVESTA. Red C. Nedelja, 26. novembra: BUTTERFLY. Gostovanje de Ade Poljakove. Izven. Ponedeljek, 27. novembra: Zaprt. Torek, 28. novembra: Sevilski brivec. Red A.

Ljudski oder.

Nedelja, 26. novembra: »Kirke« (Verižniška komedija) Noviteja.

Predprodaja vstopnic vsaki večer od 5. do 7. ure, v nedeljo od 9.—12. dopoldne in popoldne od 3. ure naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra.

Iz pisarne Ljudskega odra. — »Kirke«, verižniška komedija. Pisal Dr. Alojzij Remec. Pisatelj slika v ostrih potezah miselnost vojnih dobičkarjev, ki na škodo družbe in države brez vsakih pomislekov grabijo denar, le denar. V to družbo naide mlad filozof-idealist, ki kljub vsem spletkam in vabam reši svojo vest in čast.

Turistika in sport.

MEDNARODNI ŠAHOVSKI TURNIR.

Dunaj, 24. nov. (Izv.) Rezultat devetega krožka: Alješin zmagal proti Königu, Grünfeld proti Kmochu, Tarrasch proti Spielmannu, Sämisch proti Takaszu, Maroszi proti Rubinsteinu je remise, Bogoljubov proti Retiju neodločeno, Wolf je zmagal proti Vukoviću. Po 9. krožku je stanje bilo sledeče: dr. Tartakower 7, Wolf 7, Alješin 6 (1 igra še nedovršena), Rubinstein 6, Grünfeld in Maroszi 1 6, Reti 2 in pol (1 nedovršena), Sämisch 3 in pol, Bogoljubov 3 (1 nedovršena), Vuković 2 in pol (2 nedovršeni), König 1, Kmoch in Takacz pol.

Poizveržovanja.

Zgubila je v nedeljo popoldne revna prodajalka denarnico s srednjo vsoto denarja in žensko uto. Pošten najditelj se prosi, da odda najdene stvari v konsumu, Zaloška cesta št. 11.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 305 m n. m. viš.

čas opazovanja	temperatura v mm	relativna vlaga v %	vetar v U	vis. oblakov v U	nebo, obl. v	temperatura v mm
23. 11. 21 h	747.9	— 11	1	megla	—	—
24. 11. 7 h	747.5	— 3.3	0.3	megla	—	—
24. 11. 14 h	744.6	2.5	2	jasno	—	—

5.

državna razredna loterija.

Prvo žrebanje
2. in 3. januarja 1923

5 premij
100.000 srečk - 50.000 debilkov
Absolutna sigurnost in državno jamstvo. V teku petih mesecev izžrebali bodo

69 milijonov 16.000 K

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko morete dobiti
4 milijone kron, 2 milijona
400.000, 1 milijon 600.000,
800.000, 600.000, 400.000,
320.000, 280.000, 240.000,
200.000, 160.000, 120.000,
80.000 itd., itd.

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka Dinarjev 48.—
Polovica srečke Dinarjev 24.—

Četrt na srečko Dinarjev 12.—

Leta dobitkov brez odlašanja
tako po vsakem žrebanju!
Hitra in točna postrežba. Na-
ročila iz cele države nasloviti
na uradno Glavno kolekturo
državne razredne loterije.

Mednarodna banka d. d.
(Oddelek razredne loterije)
Nikolčeva ul. 7. - Zagreb - Gajeva ul. 8.
Telefon 11-19, 23-98 in 27-96.
Originalne srečke odpošilja-
mo samo po prejemu odpo-
slnega zneska.

Zdravnik za notranje
in otroške bolezni
dr. Anton BRECELJ
Ljubljana, Emonska cesta št. 20.
Ima telefon št. 620.

Dvocevka kal. 16

dobro ohranjena, se proda. Ogleda
se od 2 do 3 ure popoldne. Kje, pove
uprava »Slovenca« pod številko 5055.

Iščem boljše SOBARICO

za boljše hišo. Plača 500 kron
mesečne ali po pogodbi.
JULKA RADANOVIČ, Osijek 3,
Slavonija, Cerkevna ulica 22.

Vabilo na izredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Ribnici,
reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo, dne 3. decembra
1922 ob 15. uri v uradnih prostorih.

Dnevni red: 1. Izprememba pravil.
— 2. Slučajnosti.

Ako bi ne bilo zadostno število članov
navzočih, se vrši pol ure pozneje
na istem prostoru in z istim dnevnim redom
drug občni zbor, ki brezpogojno sklepa.

ODEBOR.

Naznanilo P. n. občinstvu iz Ljubljane
in okolice raz-
njava, da sva prevzela staroznano

gostilno »FRI VITEZU«
Na BREGU ST. 18.

Posluževala bova ob vsakem času z iz-
bornimi gorkimi in miznimi jedmi ter s
priznanim najboljšim vinom. — Abonent
se sprejmejo. — Za obilen obisk se pri-
poročata z veličastno spoštovanjem
Pavel in Marija Jeme.

Spalno opravo

skoro novo, mehki mehogni, imi-
tacija, PRODAJ za 16.500 kron.
Radeckega cesta 12, dvorišče.

Nove piščali za orgle

katere so bile med vojno rekvirirane,
izdeluje ter izvršuje tudi
vsa popravila, vglasbe in napra-
ve novih orgel

orglarski mojster:

Anton Dernič, Radovljica

Poceni naprodaj:

2 MIZI, STELAZA, OGLEDALO, DVE
OMARI in KOPIRNI STROJ. Naslov v
upravi »Slovenca« pod številko 5082.

POTNIKA za manufakture

Seriозна veletrgova v Ljubljani
sprajme
dva prav dobro
uvedena potnika
prot. likni plači in proviziji.
Prvi mora biti uveden v Bosni,
Hercegovini, Dalmaciji, drugi
v Srbiji in Makedoniji. Oferte
pod Manufakture 5043
na upravo lista

Lenj, občinstvu priporočam svetovno
znano šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremanih za ročno in obrtno
delo. Te stroje posebej značilne, igle
za vse sisteme. Edino le pri

JOS P PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vseh
brezplačno. Isto-
tama garantira,
srajce, kravate,
nožne nože za
sv. vije, krojače,
cevjarje sed ar-
e, gumb, zlice,
nož. Na veliko
in malo. Več-
letna garancija.
Cene najnižje.

Blago za prevleke divanov in drugega pohi-
št. a v veliki izbiri, d. l. s. raz. črna platina in jute
za tapetirane, sodarje itd. Priporočam tvrdka

A. & E. Skaberné Ljubljana
Mestni trg 10

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, B. horičeva ulica 20.
se priporočata za vsa v to
stroko spada oča de'a.

Kolesa

avtomobili, deli in oprema
pnevmatika

na ceneje na drobno
na deselo

J. Gorec,

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10. 41.

Lastne garaže in delavnice.

Priporočam se:

Crkosliskarska in peskarska
delavnica

Brata Eberl

Igriška ulica 6.

Iščem 2 sobi

za takoj ali kasneje z uporabo
kuhinje, meblenimi ali tujimi. Po-
nudbe pod »MIREN 5083« na upravni-
štvo »Slovenca«.

Otrebščine za maskiranje

GLEDALISNE SMINKE, PUDER,
VASELINO, NOSNI KLEJ, MA-
STIKS, BRADE IN KREP ZA
BRADE PRIPOROČA

PARFUMERIJA »STRMOLJ«
LJUBLJANA, POD FRANCO ŠT. 1.

čreva vseh vrst

za kranjske, kumove in jeline k. b. ase,
najboljše kekovosti po najnižjih cenah
vedno na zalogi pri

JOSIPU BERGMAN, LJUBLJANA
Poljanska cesta 85. — Ravnočas kupu-
jejo surov in stopenj loj po najvišjih
dnevni cenah. 5071

Lojterski voz-samec

zelo dobro ohranjen, uporaben tudi za
par konj, proda **FRAN KLEMENČIČ**,
Dol pri Ljubljani. 5074

Mizarska žaga-tračnica

(BANDSAGE), še v dobrem stanju,
napredaj. **AVGUST DOVSE**, mizar,
Vič pri Ljubljani. 5077

25 Odstotkov

plača zelo solidno pocelje za

POSJILJO 100.000 DINARJEV
na eno leto. — Garancija prvovrstna. —
Ponudbe pod »PRVOVRSTNO 5070«
na upravništvo »Slovenca«. 5070

Meblirano sobo

s posebnim vhodom v sredini mesta oz.
v smeri proti juž. kolodvoru, ISČFMO
za mirnega gospoda. Ponudbe je takoj
nasloviti na upravo tega lista pod šifro
»SOBA 5030«

lep. sun

krompir

prodaja

»Gospodarska zveza Ljubljana«
po K 540 za kg.

Istotam oddamo tudi večjo ko-
ličino pet litrskih

belih kozarcev
po K 30.— za komad

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

KLEPARJI:

Remfear & Smerkal Flotjanska ul. 18.
Produktivna družba kloparske, instal-
torje, kolarje in klesarje v Ljubljani.
Kulturna ulica št. 28.
Korn T. Poljska cesta št. 8.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:
Kuhinjske in Stari trg št. 10.

KONFEKCIJSKA TROOVINA:
Olup Josip, Pod Frančo

PARNA PEKARNA:
Jean Schreier uski Jakob Kavčič, Gra-
dišče št. 5.

STAB IN GLANT KLEPARSTVO:
Petenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

SPEDIJSKA PODJETA:

»Orient« d. d. Solina ulica 8. Tel. 468.

Raminger R. Cesta na rob telefon 7-9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:

Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana.

TRGOV Z DEŽNIKI in SOLNENIKI:

Mikus L., Mestni trg 15.

TRGOV Z ŽELEZNINO in CEMENTOM:

Erjavec & Turk pri zlati lopatic, Valva-
torje trg št. 7.

ZALOGA POHISTVA:

8. Fajdiga am. Sv. Petra cesta 17.

Inserirajte v »Slovenca«!

Kožnopravila

svila, modni nakit, predpasniki,
sposaja krila

po znižanih cenah

A. ŠINKOVIC nasl. K. 5055
Ljubljana, M. stni trg št. 19.

PERJE

vsak čas, po najnižjih cenah, pri

E. VAJDA,

IZVOZ divjačine in perutnine,
ČAKOVEC, Medjimurje,

ČAGOSLAVIJA. — Brzjav: VAJDA, Ča-
kovec — telefon št. 59.

PRIMA PITANE

goske

na debelo in drobno. Dnevno sveže za-
klane po najnižji ceni od 20 kg dalje;

GOSJE PERJE, belo kot sneg, a neoči-
ščeno, Din 45, lepo gosje puhasto perje

Din 145 za kg le od 5 kg naprej pošilja
po povzelju **SANDOR BLIER**, izvoz
perutnine, STARI BEČEJ, Bačka.

Moški kozuh (Stadtpre'z)

za srednje osebo naprodaj. — Sv.

Petra cesta 16, krojačnica. 5052

Kupim: zajce, srne

in drugo divjačino.

Domače na: **JO. PAAR, JESENICE**

Gorenjsko. 5021

SAMPANISKE

buteljske steklenice

kupuje v vsaki množini tvrdka **FR.**
KIAM, Ljubljana, nasproti hotelu
»UNION«. 5025

: VILJEM TREO :

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10

Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850.

se priporočata za zgradbe vseh vrst
ter izvršuje načrte in proračune.

VELIKA ZALOGA

klobukov in slamniov

se dobi pri

FRANC CERAR

tovarnar v Slobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari

klobuki in slamniki v po-
pravilo pri **KOVACEVIČ**
i **IRSAN** v LJUBLJANI,
Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Foravnajte naročnino!

ANDREJ KRANJC kot soprog in **SILVO KRANJC**, gim-
nazijski profesor, kot sin, naznanjata v svojem in ostalih so-
roditeljih imenu, da je njuna soproga in mati, ozir. svakinja
in tela, gospa

Marija Kranjc

soproga posestnika in trgovca

dne 23. l. m. ob 11. uri zvečer po dolgem izprijenju, previdena
s tolažili sv. vere, v 72. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v nedeljo 26. l. m. ob
pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, v Trnovski ulici št. 13, na
pokopališču k Sv. Križu.

Sv. meše zadušnice se bodo čitale v Irnovski župni cerkvi.
Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 24. novembra 1922.

Zahvala.

Zahvaljujemo se preč. duhovščini, pevcem, sorodnikom
in znancom, ki so našega umrlega soproga, očeta

Franceta Poljanec

posestnika v Vincarjih pri Školji Loki

spremlili na njegovi poslednji poti.

Vincarji, dne 23. novembra 1922.

ZALUJOCI OSTALI.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/1

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Telefon št. 21.

Podružnice: **DJAKOVO, MARIJOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.** Ekspozitura: **ELED.**

Interesna skupnost s: Sveopčo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Kar-
lovcu ter Gospodar-ko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerva skupno nad 600.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema
vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskr-
buje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi
pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

HIŠA v srednji Ljubljani

prilpna za trgovca, za 800.000
kron takoj naprodaj. — Naslov v
upravi »Slovenca« pod šte. 4974.

ROSCH

SVEČKE
MAGNETI
RAZSVETLJIVA
SIGNALI
DELI

ZASTOPSTVO

J. GOREC, LJUBLJANA**L. Mikuš**

Ljubljana, Mestni trg 15
pripravlja svoje založne
dežnikov in solnčnikov
in sprehajalnih palic.
Popravila točno in solidna!

Prenovljevanje in popravilo
GRAMOFONOV

in drugih godbenih strojev izvršuje strokovno in ceno delavnica za precizno mehaniko

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ul. 5. — Dobijo se posamez. deli.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno poverjeni stavbeni inž. in mestni stavbenik
LJUBLJANA, GRAD ŠČE 13.

Stavbeno podjetje in
tehniška pisarna za
betonske, železobeton-
ske in vodne
zgradbe, arhitekturo
ter vsakovrstne visoke
stavbe.

Izvršitvi - Projektiranje!

Mediji, podgane, stence, škarki
in vse golazne mora pogumiti, ako porabljate
moja najbolje preiskana in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljakim in hišnim mušam
K 28, na podgane K 38, za čvrste K 30, za ste-
nile K 28 uničevalce moljev K 19 in 20, proti
mrševam K 10 in 20, maslo proti mšam in
ljudem K 10 — in žilini K 10 —; za ušiv obleki
in verili K 10 in 20; proti mrševam na sadju
in zelenjavi proti mravljam 10 in 20 K. Pošilja
po povzetju Zavod za eksport
M. Jünter, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.
Tračvom pri večjem odjemu popust.

„TITANIT“ D. D.

ZAGREB, MAZURANICEV TRG 6, I.

Tovarnica: MAHIČNO pri KARLOVCU.

Proizvaja: pod kontrolo Ministra vojne in mornarice.

„TITANIT“ eksplozivna sigurnost v jakosti dinamita. S
„TITANIT“ je mesto podkopa takoj pristopno. Ker
„TITANIT“ ne povzroči nikakih zastrupljivih plinov.

Naročila se izvrše hitro, od 20 kg naprej v vsaki množini. Naročilu je treba priložiti dovolilnico pristojne politične oblasti prve stopnje. Dovolilnico Komande IV. armijske oblasti v Zagrebu proti naplačani monopolni taksi, preskrbi na željo naročnika, društvo. Za monopolno takso plača se za vsak kg K 16 — (šestnajst kron za kilogram) brez razlike, jeli naročnik rudokop ali kako drugo podjetje. Kapsule in štapine dobavljamo po naročilu in prejemu dovoljenja pristojne oblasti in to prvorazredni proizvod po tovarni cenah. Veliko zalogo imamo stalno v Zagrebu in v Karlovcu — Mahično.

Popolnoma varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se **5 1/2 %** brez odbitka rentnega in obrestujejo po **5 1/2 %** invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 %**Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 %****Kostanjev les**

v vagonih množinah za izdelovanje tanina (1'20 m d.)

kupuje

5059

„Nabayna centrala“ Celje, Aškerčeva ul. 6.

Velika dobro vpeljana, nova mizarska
tovarna z lastno moderno sušilnico na
jako prometnem kraju išče

kompanjona

s kapitalom nad Din 200.000 za takoj- 5067
šnji vstop. Ponudbe pod „Kapital“
na upravo „Slovenca“.

Potniki v Ameriko pozor!

United American Lines Inc.

prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:

Hamburga — Southamptona in Cherbourga v New-York.

Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

Simon Kmetec

zastopnik za Slovenijo

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

MARASKINO MORPURGO

Čašica tega delikatnega LIKERA je nepopisen užitek!

Priporočamo: COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge iz-
brane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.

PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA DESTILACIJA
V. MORPURGO, Split.

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovenova ulica št. 9.

Priporoča se

PREOBLIKOVALNICA

klobukov za dame in gospode

BARBORIC-ZAVRSAN, Ljubljana, Mestni trg 7.

SLAVENSKA BANKA d. d.Podružnica
LJUBLJANA

preje Jugoslovanska Union-banka

ZAGREB

BEOGRAD

Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,
Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobotica, Osijek,
Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja
Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

Afilacije:

Budapest: Balkan Bank r. t.

Split: Jugoslavenska industrijska banka.

Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve 200.000.000 K.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Prometni zavod za premogd. d. v
LJUBLJANA

prodaja iz slovenskih premožnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premožnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in do-
mačo uporabo, kovaški in črni premog ter jajčne brikete

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Zahtevajte

Zahtevajte

„Medicinal konjak“

z znamko Alko-modri križec in najfinejše krem likerje!

„Alko“ Ljubljana-Kolizej.

Delniška glavnica:
K 60.000.000—

TRGOVSKA BANKA D. D.

preje Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

PODRUŽNICE:

Maribor, Novomesto, Rakek, Slovenj Gradec

Rezervni zaklad:
Okrog K 10.000.000

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: TRGOVSKA

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik Mihael Mosker v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.